

TOPLANTI BİLGİLERİ			
TOPLANTI ADI	Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) 83. SPS Komitesi Toplantısı		
TÜRÜ	İstişare () Müzakere ()	Fuar Katılımı ve Seminer () İkili Görüşme Konferans ()	Heyet Çalışması () Diğer (X)
TARİH	22-24 Haziran 2022	DÜZENLEYEN	Dünya Ticaret Örgütü
ÜLKE	İsviçre	SORUMLU BİRİM	ABDGM
ŞEHİR	Cenevre	YER	DTÖ
• Yusuf İlker SALAR (Tarım Müşaviri)			
ÖN HAZIRLIK BİLGİLERİ			
TOPLANTI KONUSU	DTÖ Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemlerinin (SPS) Uygulanmasına İlişkin Anlaşma'nın İşleyişine İlişkin Gözden Geçirme		
GÖRÜŞÜLEN KONULAR	Toplantı gündemleri JOB/SPS/21 ve JOB/SPS/22 simgeli belgede yer almaktadır. 24 Haziran 2022 tarihinde Brezilya ile canlı sığır, koyun, sığır eti, su ürünleri ithalatı ile su ürünleri, günlük civciv, kuluçkalık yumurta ihracatımız hususunda çevrimiçi bir toplantı gerçekleştirilmiştir.		
TOPLANTI UYGULAMA BİLGİLERİ			
ALINAN ÖNEMLİ KARARLAR	-		
TOPLANTI ÇIKTILARI ve ALINAN DİĞER DOKÜMANLAR	-		

FORMU DÜZENLEYENLER

Tuğba A. KARGIN, AB Uzmanı
Aynur SARI AKDENİZ, Mütercim
Deryacan AYGÜNEŞ, Mühendis

ONAYLAYAN

Neslihan ÖZKUMUR
Daire Başkanı V.

DTÖ 83. SPS KOMİTESİ TOPLANTISI RAPORU

83. SPS Komite Toplantısı COVID-19 pandemisi nedeniyle 22-24 Haziran 2022 tarihlerinde Cenevre’de fiziksel ve çevrimiçi erişimle paralel olarak gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantı vesilesiyle gerçekleştirilen diğer etkinlikler aşağıda yer almaktadır:

20 Haziran 2022	Onay Prosedürleri Çalışma Grubu Toplantısı ve Şeffaflık Çalıştayı
21 Haziran 2022	Düzenleyici Çerçevesel Kapsamında Uzaktan (Sanal) Denetim ve Doğrulama İşlemlerinin Uygulanmasına İlişkin Tematik Oturum
22 Haziran 2022	<ul style="list-style-type: none">• Gayri Resmi SPS Komite Toplantısı – 1. Oturum• SPS Komitesinin Resmi Toplantısı – 2. Oturum
23-24 Haziran 2022	SPS Komitesinin Resmi Toplantısı

Onay Prosedürleri Çalışma Grubu Toplantısı

Çalışma Grubu toplantısı kapsamında sadece çalışma grubu üyelerine özel olarak kapalı toplantılar gerçekleştirilmektedir. Bu çerçevede söz konusu toplantıya katılım sağlanmamıştır. Ancak Komite toplantısı gündemi kapsamında 82. SPS Komite Toplantısından bu yana kaydedilen gelişmeler ile ilgili olarak bilgi verilmiştir. Gelişmeler Gayri Resmi Komite Toplantısı başlığında özetlenmiştir.

Şeffaflık Çalıştayı

G/SPS/GEN/2015/Rev.1 simgeli belgede yer alan gündem çerçevesinde 20 Haziran 2022 tarihinde sabah ve öğleden sonra olmak üzere iki oturum şeklinde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu oturumlar çevrimiçi takip edilmiştir.

Çalıştayda 28 Mart 2022’de yayına giren yeni ePing SPS&TBT Platformu hakkında eğitim verilmesi fırsatını sunmuş, ayrıca Üyeler iletişim işlevlerinin kullanımıyla ilgili deneyimlerini paylaşma olanağı bulmuştur. Bu yeni platform aracılığı ile tüm SPS ve TBT şeffaflık araçlarının yanı sıra ePing uyarı sisteminin tek bir platformda bütünleştiği; bildirimler, belirli ticari sorunlar (STC’ler) ve bilgi alışverişi ile ilgili çeşitli işlevleri içerdiği ve hem Üyeler hem de özel sektör de dahil olmak üzere daha geniş kitleler tarafından kullanılabilceği belirtilmiştir.

Çalıştaya aşağıdaki linkten ulaşılabilir:

- https://www.wto.org/english/tratop_e/sps_e/workshop_transparency_20jun22_e.htm

Düzenleyici Çerçevesel Kapsamında Uzaktan (Sanal) Denetim ve Doğrulama İşlemlerinin Uygulanmasına İlişkin Tematik Oturum

G/SPS/GEN/2016/Rev.1 simgeli belgede yer alan gündem çerçevesinde 21 Haziran 2022 tarihinde bir oturum gerçekleştirilmiştir. Söz konusu oturum çevrimiçi takip edilmiştir.

Oturumda, COVID-19 salgınının uzaktan denetim yöntemlerinin kullanımını ve geliştirilmesini hızlandırdığı paylaşılmıştır. Üyelerin ve endüstrinin deneyimlerinin paylaşıldığı bu oturumda, bu tür yaklaşımların etkinliği, güvenilirliği ve erişilebilirliği dahil olmak üzere uzaktan değerlendirmelerin kullanımıyla ilişkili avantaj ve sonuçlar aktarılmıştır.

Uzaktan denetim alanında ortaya çıkan uluslararası rehberlikle birlikte, Gıda İthalat ve İhracatı, Denetim ve Belgelendirme Kodeks Komitesi gibi uluslararası kuruluşların ve standart belirleyici kuruluşların devam eden çalışmaları hakkında bilgi verilmiştir.

Tematik oturumda “Uzaktan Denetim Kullanımına İlişkin Perspektifler ve Deneyimler” başlığı altında Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü’nden Dr. Sibel BAŞ tarafından ülkemiz tecrübeleri paylaşılmıştır.

Oturuma aşağıdaki linkten ulaşılabilir.

- https://www.wto.org/english/tratop_e/sps_e/thematic_session_21jun22_e.htm

GAYRİ RESMİ SPS KOMİTE TOPLANTISI (22 Haziran 2022)

Gayri resmi toplantı JOB/SPS/22 simgeli belgede yer alan gündem çerçevesinde gerçekleştirilmiş olup; gündem başlıkları aşağıda yer almaktadır.

1. SPS Anlaşması'nın (G/SPS/64 VE G/SPS/64/Add.1) İşleyişine ve Uygulanmasına İlişkin 5. Gözden Geçirme Raporunun Kabul Edilmesine İlişkin Takip
 - Çeşitli konularda deneyim alışverişi veya devam eden tartışmalar
 - Onay Prosedürleri SPS Komitesi Çalışma Grubu (G/SPS/W/328/Rev.1 ve G/SPS/W/328/Rev.1/Add.1)
2. SPS Bildirisi: 12. DTÖ Bakanlar Konferansı İçin Modern SPS Zorluklarına Yanıt Vermek (G/SPS/GEN/1758/REV.14 ve G/SPS/GEN/1960)
3. Pestisit MRL'lerine Ticareti Kolaylaştırıcı Yaklaşımlar (G/SPS/GEN/2034/REV.1)
4. Uluslararası Uyum Sürecini İzleme Prosedürü (G/SPS/GEN/1851, G/SPS/GEN/1877, G/SPS/GEN/1915 ve G/SPS/GEN/1998)
5. Yaklaşan Tematik Oturumlar (G/SPS/GEN/1951/REV.1)
6. COVID-19 ve SPS Konuları

Anılan başlıklarda dile getirilen hususlar aşağıda kısaca raporlanmıştır.

1. **SPS Anlaşmasının (G/SPS/64 VE G/SPS/64/Add.1) İşleyişine ve Uygulanmasına İlişkin 5. İnceleme Raporunun Kabul Edilmesine İlişkin Takip**
 - Çeşitli konularda deneyim alışverişi veya devam eden tartışmalar

Komite başkanı tarafından Üye ülkeler Beşinci Gözden Geçirme Raporunun çeşitli bölümlerinde yer alan tavsiyelerle ilgili olarak, örneğin: uygun koruma düzeyi, risk değerlendirmesi ve bilim (paragraf 2.15); eşdeğerlik (para. 4.11); Güz tırtılı (para. 5.16); ulusal SPS koordinasyon mekanizmaları (paragraf 6.7); Bitki koruma ürünleri için MRL'ler (paragraf 8.6); ve bölgeselleşme (para. 9.15), deneyimlerini paylaşmaya ve görüşlerini bildirmeye davet edilmiştir.

- Onay Prosedürlerine İlişkin SPS Komitesi Çalışma Grubu (G/SPS/W/328/Rev.1/Add.1)

Kanada ve Paraguay tarafından Çalışma Grubunun faaliyetleri hakkında bir güncelleme sağlanmıştır.

Beşinci çalışma turunda, Mart-Haziran 2022 döneminde, uluslararası ticareti etkileyen ve Komite'nin ele alması gereken onay prosedürlerinin temel zorlukları hakkındaki tartışmanın sonuçlandırıldığı, özellikle 20 Mayıs 2022 tarihli oturumlar arası toplantısında, Çalışma Grubu'nun zamanlama ve gereksiz gecikmeler ile COVID-19 gibi daha önce tartışılmayan diğer zorlukları gündeme aldığı belirtilmiştir.

Haziran 2022 toplantısında, Çalışma Grubunun, ithalatçı Üyenin uygun sağlık veya bitki sağlığı koruma seviyesini karşılarken uluslararası ticareti kolaylaştıran onay prosedürlerinin ilkeleri ve Komitenin bu ilkeler ile ilgili rolü hakkında görüşmeye başlanıldığı; katılımcıların, onay prosedürlerinin gereksiz gecikmeler olmadan ve zamanında yapılması, süreç ve zaman çizelgeleri hakkında önceden bilgi sahibi olunması, gerekliliklerin yeterli ölçü ile sınırlandırılması ve uluslararası standartlarla uyumlu veya bir risk değerlendirmesine dayalı olması gerektiği vurgulanmıştır.

2. DTÖ Bakanlar Konferansı İçin SPS Bildirisi (G/SPS/GEN/1758/REV.14 ve G/SPS/GEN/1960)

Bildirinin, SPS Komitesi'nin çalışmalarını, özellikle şeffaflığın artırılmasıyla ilgili olarak, SPS Anlaşmasının uygulanmasının geliştirilmesine fayda sağlayacağını altı çizilmiştir. İleriye bakıldığında, Bildirinin, SPS Komitesinin değerli çalışmalarını üstlenmeye devam edeceği ve Üyelerin SPS Anlaşmasının uygulanmasının sürekli olarak iyileştirilmesine bağlı kalacağını teyit ettiği vurgulanmıştır.

Tarım Müşavirimiz Yusuf İlker SALAR tarafından söz alınarak Bildiriye eş-sponsor olarak destek verdiğimiz ifade edilmiştir. Ayrıca İsviçre, Japonya, Uruguay, Çin, Brezilya görüşlerini ifade etmiştir.

12. Bakanlar Konferansında Bakanların, SPS Komitesine (1) SPS Anlaşmasının uygulanmasındaki zorluklar ve bunları ele almak için mevcut mekanizmalar; ve (2) ortaya çıkan zorlukların SPS Anlaşmasının uygulanması üzerindeki etkileri konularına yönelik yeni çabalardan oluşan bir çalışma programının üstlenilmesi talimatını verdikleri belirtilmiştir.

Komite'nin belirlenecek bir çalışma programı ile aktif ve hızlı bir çalışma iradesiyle önümüzdeki süreci planlayacağı, çalışma programının sonuçlarının ele alınacağı ve bunun sonucunda elde edilen bulguların ve eylemlerin MC13'e rapor olarak sunulacağı belirtilmiştir.

3. Pestisit MRL'lerine Ticareti Kolaylaştırıcı Yaklaşımlar (G/SPS/GEN/2034/REV.1)

Avustralya, Kolombiya, Paraguay ve ABD tarafından sunulan bir öneriye dayanarak Mart 2022'de düzenlenen Pestisit MRL'lere Ticareti Kolaylaştırıcı Yaklaşımlar konulu Tematik Oturumun gerçekleştirildiği; buna ek olarak G/SPS/GEN/2034/Rev.1 belgesi ile öneriler sunulduğu belirtilmiştir.

Avustralya, belgeyi gönderme amacının konunun önemini vurgulamak olduğunu belirtmiş, Üyeler tarafından sunulan bildirimlerin %20'sinin ve Komite'de tartışılan belirli ticari sorunların (STC'ler) %8'inin MRL'lere atıfta bulunması ve belgenin Komite'nin muhtemelen özel bir çalışma grubu aracılığıyla uygulayacağı dört aksiyon önerdiğini açıklamıştır.

Kanada, Komitede MRL ile ilgili konulara ayrılan sürenin konunun önemine dikkat çektiğini belirtmiştir. Belgede oluşturulan tartışmaların MRL ile ilgili süreçlerin ticari etkileri açısından ilerlemenin yollarını belirlemek için yararlı bir araç olduğu belirtilmiştir.

ABD, pestisitlerle ilgili konuların Komite'de en yaygın olarak dile getirildiğini ve gündemdeki STC'lerin sayısının artmasıyla, Üyelerin karşı karşıya olduğu sorunlar ile gündemdeki maddeler arasında bir ilişki olması gerektiği görüşünde olduğunu, çalışma programı olmasının, konuları farklı bir mercekte altında ele almanın bir yolu olabileceğini ifade etmiştir.

Komitedeki kapsamlı tartışmalarla doğrulandığı üzere, birçok Üyenin konunun önemini kabul ettiği belirtilmiştir. Ancak onay prosedürlerine ilişkin devam eden Çalışma Grubu (ÇG), yaklaşan Altıncı Gözden Geçirme ve MC12 SPS Deklarasyonu üzerindeki çalışma programı, kaynaklar, olası tekrarlar ve çakışmalar açısından endişelerini vurgulanmıştır.

Birkaç Üye, Codex ve diğer ilgili kuruluslar tarafından yapılan mevcut çalışmalar ışığında bu yeni çalışmanın katma değerinin değerlendirilmesi gereğinin altını çizerek ve tüm SPS konularını hedeflemek için dengeli bir yaklaşım arama ihtiyacını belirtmiştir.

4. Uluslararası Uyum Sürecini İzleme Prosedürü (G/SPS/GEN/1851, G/SPS/GEN/1877, G/SPS/GEN/1915 ve G/SPS/GEN/1998)

Yeni Zelanda, Kasım 2021'de düzenlenen Uluslararası Uyum Sürecini İzleme Prosedürüne İlişkin Tematik Oturumu hakkında bilgi vererek, çeşitli teklifleri özetlemiş, amacının, standartların Üyeler tarafından uygulanmasında uluslararası standart belirleyici kuruluşların (ISSB) karşılaştığı sorunları vurgulamak olduğunu ve bu hedefe ulaştığını belirtmiştir.

Yeni Zelanda, önerisine yönelik başlangıçtaki genel desteğe dikkat çekmekle birlikte, alınan yorumlara dayanarak, Üyelerin ve ISSB'lerin uluslararası uyum sürecini izleme prosedürünün önemini kabul ettiklerini, ancak şu anda gözden geçirmeyi bir öncelik olarak görmediklerini bildirmiştir.

5. Yaklaşan Tematik Oturumlar (G/SPS/GEN/1951/REV.1)

Komite başkanı, Kasım 2022’de AB’nin (G/SPS/GEN/1951/Rev.1) teklifi üzerine “Zararlı Risk Belirleme, Değerlendirme ve Yönetiminde Uluslararası Standartlar ve İyi Uygulamalar” konulu tematik oturumun düzenleneceğini belirtmiştir.

6. COVID-19 ve SPS Konuları

DTÖ Sekreterliği, Haziran 2020'deki özel bilgi paylaşım oturumunda ve o zamandan beri her toplantıda COVID-19 ve SPS konularının tartışıldığını, 82. SPS Komitesi toplantısından bu yana yalnızca COVID ile ilgili bir bildirim gönderildiğini, hiçbir Üye veya gözlemci kuruluşun bu konuda güncelleme yapmadığını belirtmiştir.

83. DTÖ SPS KOMİTE TOPLANTISI (22-24 Haziran 2022)

Komite gündemi JOB/SPS/21 simgeli dokümanda yer almakta olup; toplantı kapsamında görüşülen konular aşağıda raporlanmaktadır.

1. GÜNDEMİN KABULÜ

Önerilen gündem, 6 Mayıs 2022'de yayınlanan WTO/AIR/SPS/38'de yer almaktadır.

2. KOMİTE BAŞKANININ SEÇİMİ

Tang-Kai Wang (Tayvan), SPS Komitesi Başkanlığına seçilmiştir.

3. BİLGİ PAYLAŞIMI

(a) Üyelerin İlgili Konularda Bilgi Paylaşımı

1. 12. Bakanlar Konferansı İçin SPS Bildirisinin Kabulü

ABD, Bakanlar Konferansı’nda SPS Bildirisinin kabulünden büyük memnuniyet duyduğunu, SPS Anlaşmasının insan, hayvan ve bitki sağlığını ve hayatını korumak, gıda ticaretini desteklemek ve tarımsal ticaretin sürdürülmesini sağlamak için büyük öneme sahip olduğunu, SPS Komitesinin tarımsal ticaretteki zorlukların ve fırsatların değerlendirildiği en önemli yapı olduğunu, SPS Anlaşmasının günümüz ve gelecekteki gıda güvenliği problemlerinin çözümü için aydınlatıcı özelliklerinin olduğunu, DTÖ üyelerine güvenli ticareti gerçekleştirmelerinde yardımcı olduğunu vurgulamıştır.

Brezilya, modern SPS zorluklarına cevap olması nedeniyle SPS Bildirisinin kabulünün önemli olduğunu, kendilerinin bu bildirin tarafaflarından olmalarından dolayı mutlu olduklarını, bildirin çok taraflı ticaretin güçlendirilmesine katkı sağlayacağını belirtmiştir.

Kolombiya tarafından, gıda güvenliğinin sağlanması ve halk sağlığının korunması için hazırlıklı olunması gerektiği, bunun da SPS Komitesi ve son olarak kabul edilen SPS Bildirisi aracılığı ile sağlanabileceği ifade edilmiştir.

Kanada, AB ve Japonya da SPS Bildirisinin kabulünden duyduğu memnuniyeti dile getirmiştir.

2. Japonya TEPCO Fukushima Nükleer Santralinde yaşanan kazayla sonrası üretilen gıdalarla ilgili güncel durum hakkında bilgi vermiştir.

Japonya, uygulanmakta olan AB mevzuatını 9 Haziran 2022'de yürürlükten kaldırarak, Japon gıdalarına yönelik kalan ithalat önlemlerini kaldırmak için yasama sürecini tamamlaması beklenen Birleşik Krallık'a minnettarlığını ifade etmiş, kamu gıda arzının güvenliğini sağlayan gıda izleme ve çalışma faaliyetlerinin sonuçlarını ve kalan ithalat önlemlerinin kaldırılması taleplerinin gerekçelerini güncellemiş, komşu ülkeler ve bölgeler de dahil olmak üzere uluslararası toplumla ilişkilerde şeffaf ve bilime dayalı olmaya devam edeceklerini vurgulamış ve kalan tedbirlerin kısa süre içinde kaldırılmasını talep ettiklerini belirtmiştir.

3. Ukrayna'nın SPS Durumu Hakkında Bilgi

Ukrayna, Rusya'nın kendilerine karşı başlattığı savaş nedeniyle, tarım ve gıda alanları da dahil olmak üzere bir çok alanda görev alanların son derece zor koşullarda çalışmak zorunda kaldığını belirtmiştir. Bu çerçevede, Ukrayna'nın SPS önlemleri alanındaki yetkili organlarının, gıda güvenliğini sağlamak, hayvanların sağlığını ve refahını korumak, gerekli sağlık ve bitki sağlığı güvenliğini sağlamak için mesleki yükümlülüklerini özenle yerine getirmeye devam ettiğini vurgulamıştır. Ukrayna, küresel gıda güvenliğini sağlamak için ilgili uluslararası anlaşmalara ve Ukrayna'nın uluslararası kuruluşlara üyeliğine uygun olarak uygulanabilir tüm önlemleri aldığını ifade etmiştir.

(b) CODEX, IPPC ve OIE'nin ilgili aktiviteleri hakkında sundukları bilgiler

i. Kodeks (G/SPS/GEN/2027)

Kodeks Alimentarius Komisyonu (Kodeks) Hijyen Komitesi'nin 52. Oturumunun 28 Şubat-9 Mart 2022 tarihleri arasında çevrimiçi olarak gerçekleştirildiği, bu kapsamda gıda kaynaklı salgınların yönetimine yönelik kılavuzlar yayınlandığı, gıda hijyeni genel ilkelerinin revizyonunun gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

Gıdalardaki Bulaşanlara İlişkin Kodeks Komitesi'nin 15. Oturumu'nun 9-24 May 2022 tarihleri arasında, çevrimiçi olarak gerçekleştirildiği, bu kapsamda kakao çekirdeğinde kadmiyum kirliliğinin önlenmesi ve azaltılması için uygulama kurallarında çalışmaların devam ettiği ifade edilmiştir.

FAO/WHO Avrupa Bölge Komitesinin 32. Oturumu'nun 16-20 Mayıs 2022 tarihleri arasında çevrimiçi olarak gerçekleştirildiği, bu kapsamda gıda sistemlerinin sürdürülebilirliği ve Kodeksin rolü hakkında bilgilendirme yapıldığı belirtilmiştir.

ii. IPPC (G/SPS/GEN/2030)

Bitki Sağlığı Önlemleri Komisyonu'nun 16. Oturumunun (CPM16) 5, 7 ve 21 Nisan 2022 tarihlerinde çevrimiçi olarak gerçekleştirildiği, Bitki Sağlığı Önlemleri (ISPM) için dokuz taslak uluslararası standartın kabul edilmesinin tavsiye edildiği, CPM-16'nın, küresel gıda güvenliğini artırmak ve çevreyi bitki zararlılarının etkilerinden korumak için IPPC 2030 stratejik planı çerçevesinde hedeflerini desteklemek amacıyla gıda ve diğer insani yardımlar üzerine bir CPM Odak Grubu kurduğu belirtilmiştir. Ayrıca CPM-16'nın, IPPC Stratejik Plan çerçevesinde "İklim Değişikliğinin Bitki Sağlığı Üzerindeki Etkilerinin Değerlendirilmesi ve Yönetimi" gündem maddesinin uygulanması için 2022-2025 eylem planını kabul ettiği de ifade edilmiştir.

Birleşmiş Milletler tarafından, bitki sağlığını korumanın, açlığı sona erdirmeye, yoksulluğu azaltmaya, biyolojik çeşitliliği ve çevreyi korumaya ve ekonomik kalkınmayı artırmaya nasıl yardımcı olabileceği konusunda küresel farkındalığı artırmak için 12 Mayıs'ın Uluslararası Bitki Sağlığı Günü (IDPH) olarak belirlendiği duyurulmuştur.

iii. OIE (G/SPS/GEN/2032)

OIE Ulusal Delege Meclisi'nin 89. Yıllık Genel Oturumunun 23-26 Mayıs 2022 tarihleri arasında yarı hibrit formatta gerçekleştirildiği, bu kapsamda Kara Hayvanları Sağlık Kodu, Su Hayvanları Sağlık Kodu, Kara Hayvanları için Teşhis Testleri ve Aşılı El Kitabı ve Su Hayvanları için Teşhis Testleri El Kitabı'ndaki güncellemelerin kabul edildiği belirtilmiştir.

4. Ticaretle İlgili Belirli Sorunlar (STC'ler)

a. Yeni STC'ler

- **Meksika, AB'yi Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü (OIE) ihmal edilebilir Sığır Süngerimsi Ensefalopati (BSE) riski olan ülke olarak tanınması konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Meksika tarafından, 2016'dan beri OIE tarafından verilen BSE açısından ihmal edilebilir risk taşıyan bir ülke olarak tanınmaya ilişkin 2017'den beri AB'nden 29 Haziran 2007 tarihli 2007/453/EC sayılı Kararın Ekinde önemsiz riske sahip bir ülke olarak listelenmesini defalarca talep ettikleri, 2018'den bu yana BSE sağlık statüsünün AB tarafından tanınmasını takip etmek için on resmi talepte buldukları ve AB'den Meksika'nın talebini dikkate aldığına dair resmi bir yanıt alamadıkları için Komitede bu endişeyi ilk kez dile getirdikleri belirtilmiştir. Meksika açısından, ilgilenilen ürünlerin ticaretinin kısıtlanmasına neden olan böyle bir gecikme için bilimsel bir gerekçe olmadığı, bu nedenle, DTÖ SPS Anlaşması hükümlerine uygun olarak AB'den Meksika'yı söz konusu Karar Listesine dahil edip, 2017 ve 2018'de gönderilen yazışmalara yazılı olarak resmi bir yanıt verilmesini talep ettiğini belirtmiştir.

Brezilya ise, OIE'ye göre topraklarının sağlık statüsünün üye ülkeler tarafından tanınmamasıyla ilgili olarak, Meksika'nın kendisinin de dahil olmak üzere diğer Üyeler tarafından sık sık haksız önlemler alındığını belirtmiş ve AB, Meksika ve diğer üyelere SPS Anlaşması'nın 3. ve 6. maddelerine uymalarını istemek için bu özel ticari soruna desteğini iletmıştır.

AB cevabında OIE'ye göre Meksika'nın BSE ile ilgili resmi statüsünü dikkate aldığını, Meksika'dan gelen talebi dikkatle değerlendirdiğini, bu konunun AB-Meksika Ekonomik Ortaklığı, Siyasi Koordinasyon ve İşbirliği Anlaşması çerçevesinde SPS Komitesi altında ikili olarak tartışıldığını ve bu bağlamda AB ve Meksika'nın teknik müzakereler yürütme ve bilgi alışverişinde bulunma sürecinde olduğunu belirtmiş; diğer yandan, bu konuyu gündeme getiren 18 Mart 2022 tarihli Meksika Yetkili Otoritesi'nden gelen mektubun alındığını teyit ederek, yazılı cevabın kısa süre içinde verileceğini ifade etmiştir.

- **AB, Peru'yu Afrika Domuz Vebası (ASF) için bölgeselleştirme uygulamaması konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

AB Peru'nun ASF salgınlarını bildiren AB Üye Devletleri'nden alınan domuz ürünlerine ülke çapında uyguladığı ithalat yasaklarından endişe duyulduğunu, Peru'dan DTÖ SPS Anlaşması ve ilgili OIE standartlarına uygun olarak yükümlülüklerine uymasını ve hastalısız alanlardan

ticarete izin vermesini talep ettiklerini, prosedürlerini ve bilgi gerekliliklerini tanımlamaya çağırıldıklarını belirtmiştir.

Brezilya, bölgeselleştirme ilkesinin kendileri tarafından güçlü bir şekilde desteklendiğini, hastalıklar açısından OIE'ye göre sağlık durumunun ve bölgeselleşmesinin tanınmamasının diğer Üyeler tarafından alınan haksız önlemlerin büyük bir kısmını oluşturduğunu, Uluslararası Standart Belirleyici Kuruluşların çalışmalarını güçlendirmenin ve teşvik etmenin, özellikle uyum ilkesiyle ilgili olarak SPS Anlaşmasını güçlendirdiğine inandıklarını, AB ve Peru da dahil olmak üzere tüm üyeleri, OIE tarafından belirlenen hastalıktan arı alanları tanımaya davet ettiklerini ifade etmiştir.

Peru cevabında, DTÖ SPS Anlaşması'nın 6. maddesi ve Ek C'nin 1.b paragrafı hükümlerine dayalı bir bölgeselleşme sürecini başlatmak için AB'nden veya Üye Devletlerinin herhangi birinden açık bir talep almadıklarını, bu nedenle AB Delegasyonunu, yukarıda belirtilen hükümlere uygun bir bölgeselleşme sürecini başlatmaya içtenlikle davet ettiklerini belirtmiştir.

• **Çin, AB'yi hayvansal kaynaklı gıdaların hayvan sağlığı/resmi sertifikalar AB konusunda yönetmeliği ile ilgili olarak Komite gündemine taşımıştır.**

Çin tarafından, AB'ye ihraç edilen gıda ürünleri için sağlık sertifikalarının (AB) 2020/2235 Sayılı Düzenleme ve diğer ilgili düzenlemelere uygun olarak İngilizce versiyonu ile yayınlandığı, sertifika örneklerinin AB tarafından onaylandığı, ikili ticaretin istikrarlı ve sorunsuz olarak uzun süredir devam ettiği ifade edilmiştir.

Ancak 2022 yılının Nisan ayında, bazı AB üye devletlerinin (Fransa, İspanya ve İtalya dahil) ithalatçıları aracılığıyla 1 Mayıs 2022'den itibaren İngilizce olarak düzenlenen hayvansal kökenli ürünler için ithalat sağlık sertifikalarını artık kabul etmeyecekleri, ancak üye devletlerin dilleri veya İngilizce ve üye devletlerin dillerinin birlikte kullanılması gerektiğini bildirdiği belirtilmiştir.

AB tarafından defalarca yukarıda belirtilen gereklilikleri doğrulamaya çalışıldığı, ancak herhangi bir resmi yanıt alınmadığı, 10 Mayıs 2022'de AB'ye bu konuya dikkat çekmek için bir mektup gönderildiği ve AB'den sağlık sertifikası versiyonunun en kısa sürede düzenlenmesi için ilgili gereklilikleri netleştirmesinin talep edildiği, üye devletlerin dilini eklemek gerçekten gerekliyse, bu durumun DTÖ'ye resmi olarak bildirilmesi gerektiği ve 6 aylık bir geçiş süresi verilmesi beklendiği; ancak 16 Mayıs 2022 tarihi itibarıyla AB'den bu konuda herhangi bir cevap gelmediği ifade edilmiştir.

AB cevabında, Çin dahil olmak üzere tüm ticaret ortaklarına, 7 Ocak 2022'de, "yeni sertifikasyon paketinde" yapılan 3 değişikliğin tüm dilsel versiyonları ve ilgili açıklayıcı not ile birlikte yazılı olarak sağlandığı, yazılı iletişimin Brüksel'deki Çin misyonuna, kendileri tarafından sağlanan olağan adrese gönderildiği, ancak bunun teknik bir sorun nedeniyle alınmadığı belirtilmiş olup; konuyla ilgili olarak;

- G/SPS/N/EU/537 - Rafta dayanıklı kompozit ürünlerde bulunan süt ürünlerinin Birliği'ne girişi için hayvan sağlığı gereksinimleri - 10-01-2022;
- G/SPS/N/EU/540 - Bazı canlı su hayvanlarının ve hayvansal kökenli ürünlerin Birliğe girişi için model sertifikalar - 21-01-2022; ve
- G/SPS/N/EU/541 - Kanatlı ve kafesli kuşların ve germinal ürünlerin belirli tür ve kategorilerinin arasındaki giriş ve hareketler için model hayvan sağlığı

sertifikaları/resmi sertifikalar – 21-01-2022 ile ilgili bildirimlerin yapıldığı ifade edilmiştir.

- **Çin, AB'yi balda matrin ve oksimatrine ilişkin bildirimleri konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Çin tarafından, baldaki (akasya balı) matrin ve oksimatrinin, Sephora vicifolia'nın nektarından elde edildiği, balda bulunan matrin ve oksimatrinin gıda güvenliği risklerine yol açabileceğini kanıtlayacak herhangi bir kanıt bulunmadığı, ancak AB'nin, (EC) 396/2005 'e göre 0,01 mg/kg'luk katı bir kalıntı limiti ile Çin'den ithal edilen bal üzerinde bir test gerçekleştirdiği belirtilmiş olup; Çin balındaki matrin ve oksimatrinin (akasya balı, hünnap balı vb.) pestisit kalıntısı olmadığı, (EC) 396/2005 tarafından düzenlenmemesi gerektiği, Çin'den AB'ye ihraç edilen balın yenilebilir güvenliği için doğrudan 0,01 mg/kg'luk geçici bir sınır seviyesi kullanmak yerine kapsamlı bir risk değerlendirmesi yapılması gerektiği, Çin'den Avrupa'ya ihraç edilen ballara yönelik net bir yasal dayanak olmadan ve RASFF sistemi aracılığıyla bildirim yapılmadan tek taraflı işlem yapılmasının sadece normal ticareti etkilemekle kalmayacağı, aynı zamanda Çin arı ürünlerini de olumsuz etkileyeceği, AB tarafının RASFF aracılığıyla bildirimde bulunmadan önce endişelerini netleştirmek için ilgili makamlarının bilgilendirilebileceği ifade edilmiştir.

AB cevap olarak, Çin'de matrin ve oksimatrinin (örneğin lahana, salatalık, narenciye ve armut) pestisit olarak kullanıldığını, ancak AB'de kullanım için onaylanmadığını, bu maddelerin AB'de Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesi (EFSA) tarafından hiçbir zaman değerlendirilmemiş olsa da, Alman Federal Risk Değerlendirme Enstitüsü (BfR) tarafından yakın zamanda yapılan bir değerlendirmede (2022), matrin ve oksimatrinin genotoksik potansiyelinin göz ardı edilemeyeceği, genotoksik maddeler olarak yeterince koruyucu alım miktarını belirlemenin mümkün olmadığı ve matrin ile oksimatrin için sağlık temelli bir kılavuz değer elde edilemediği belirtilmiştir. Diğer ilgili verilerin yokluğunda ve şu ana kadar herhangi bir ticaret ortağı tarafından ithalat toleransı talep edilmediğinden, 396/2005 Tüzüğü'nün 18(1)(b) Maddesine göre her iki aktif madde için varsayılan MRL değerinin 0.01 mg/kg olarak geçerli olduğu, matrin ve oksimatrin kalıntılarının ortaya çıkmasının pestisit olarak kullanımlarından kaynaklanıp kaynaklanmadığına bakılmaksızın, 396/2005 sayılı Yönetmeliğin doğal mevcudiyetleri durumunda da hala geçerli olduğu, Çin'in, EFSA tarafından olumlu bir değerlendirme alması koşuluyla baldaki matrin ve oksimatrin için ithalat toleransı talebinde bulunabileceği ifade edilmiştir.

- **AB, Mısır'ı 4060 Sayılı Gümrük Genelgesi Kararı: İthal edilen gıdalarda radyoaktivite kontrolleri konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

AB, Mısır'ın kısa süre önce ithal edilen ve 30 ülkeden (11 AB Üye Ülkesi dahil) gelen tüm gıda ürünlerinin radyoaktivite seviyelerinin uygun olup olmadığını doğrulamak için radyoaktivite kontrollerinden geçmesini emreden bir iç Gümrük Genelgesi (Karar no. 4060) yayınladığını (Mısır Nükleer ve Radyolojik Düzenleme Kurumu (ENRRA) No. 2 of 2014), Kurul kararında listelenmeyen ürünlerin herhangi bir düzeyde radyoaktiviteye sahip olmasına izin verilmediğini, ancak belirtilen Kurul Kararı metninin böyle bir sıfır radyoaktivite şartı içermediğini ve DTÖ'ye bildirilmediğini belirtmiştir.

Bununla birlikte, bu sıfır radyoaktivite gerekliliği nedeniyle şimdiden çok sayıda AB sevkiyatının Mısır'da ithalat blokları yaşadığı, bu nedenle Mısır'dan gıda ürünleri için izin verilen radyoaktivite gereksinimini belirleyen yasal çerçeve hakkında daha fazla bilgi sağlamanın ve bunu DTÖ SPS Komitesine bildirmesinin gerektiği belirtilmiş olup; bu önlemin ticareti gereğinden fazla kısıtlayıcı olduğu ve Mısır makamları tarafından, talep edilen düzenlemeyi bildirene kadar uygulanan sıfır radyoaktivite şartının askıya alınması talep edilmiştir.

Mısır cevabında, başkentleri ile bu özel ticari sorun hakkında görüşeceklerini belirtmiştir.

- **AB, Fas'ı süs bitkilerine ithalat yasağı konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

AB, DTÖ SPS Komitesine 07 Ekim 2021 tarihinde MAR/67 Add 1. olarak bildirilen önlemin, AB bitki ürünleri için büyük engeller getirdiğini, bu önlemlerle ilgili SPS yorumlarının iletilmediğini ancak dikkate alınmadığını, yorumlarında Fas'tan, konukçu bitkiler listesinin hangi kısmına hangi gereksinimlerin uygulanacağını belirtmek için taslak kararın iletilmesini talep ettiklerini, bununla birlikte belirli Sınırlandırılmış Alanlar dışında, AB'nin Xylella fastidiosa'dan arı olduğu ve resmi kontrol altında olduğu, bu nedenle, AB'den, bildirilen önlemin gerektirdiğinin aksine, zararlılardan arındırılmış bölgeden ithalatın, bitki fidanlıklarının listelenmesi ön koşulu olmadan olması gerektiği ifade edilmiştir.

AB, Xylella fastidiosa'ya konukçusu süs bitkileri söz konusu olduğunda, tebliğ edilen metinde bu bakterinin bulaştığı ülkelerden ithalat yasağı önerildiğini, Fas makamlarının Xylella fastidiosa hastalığının bulunduğu ülkelerden tüm süs bitkileri için bu ithalat yasağını 10 Mart 2022 tarihinden itibaren uygulamaya koyduğunu Fas Ulusal Bitki Sağlığı Organizasyonu'nun bir notu ile öğrendiğini, başta yasak olmak üzere bu önlemlerin DTÖ SPS Anlaşması kapsamında orantısız ve haksız olarak değerlendirdiğini ve Fas'ı SPS Anlaşmanın ilkelerine uymaya çağırıldığını belirtmiştir.

Fas cevabında, Xylella fastidiosa bakterisinden arı bir ülke olduğunu ve bu zararlı karantina organizmasına karşı bu statüsünü korumak ve dolayısı ile ulusal bitki mirasını korumak için hiçbir çabadan kaçınmayacağını, bu bağlamda AB'dekiler de dahil olmak üzere birçok ülkede Xylella fastidiosa bakterisinin salgınlarının olduğunu, konukçu bitki sayısında sürekli artış gözlemlendiğini, bakterinin konukçu bitkilerle ilişkili böcek vektörleri tarafından bulaşma riski olduğunu ve bu bakterinin ulusal topraklara girme riskinin bulunduğunu belirtmiş, bu nedenlerden dolayı DTÖ SPS Anlaşması'nın 5. Maddesinin 7. paragrafı uyarınca, Xylella fastidiosa'nın bulaştığı ülkelerden süs bitkileri ve bitki parçalarının ithalatını geçici olarak askıya alma kararı aldığını ifade etmiştir.

b. Daha Önce Gündeme Taşınmış Belirli Ticari Sorunlar (STC'ler)

- **Kore, AB'yi Samgyetang (Kore ginsengi tavuk çorbası) ithalatına izin vermede yaşanan gecikmeler konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Kore, Samgyetang'ın AB'ye ithalat izninin ertelenmesine ilişkin endişelerini dile getirmiştir. 1996'dan beri Kore Hükümeti AB taleplerini gerçekleştirmek adına pek çok eylemde bulunmuştur. Son olarak 2020'de AB risk değerlendirme sonuçlarını aldıktan sonra ithalat yetkilendirme takip prosedürlerinin gerçekleştirileceğini bildirmiştir. Ancak Samgyetang'ın ithalat izni hala onaylanmamıştır. Kore, ithalat onayındaki bu gereksiz gecikmeden endişe

duymakta ve AB'yi bir kez daha, ithalat onay prosedürünü hızla üstlenmeye ve Kore hükümetini zaman çerçevesi hakkında bilgilendirmeye davet etmektedir.

AB cevaben AB'nin, Kore Cumhuriyeti'nin Samgyetang çorbasının ithalat koşulları konusuna yönelik devam eden ilgisini memnuniyetle karşıladıklarını belirtmiş, Kore ile bu uygulamanın mevcut durumunu ve atılacak sonraki adımları ikili olarak kapsamlı bir şekilde görüşmelerini ve bu konuda işbirliğini sürdürmeyi amaçladıklarını söylemiştir.

• **Peru, Panama'yı soğan ve patatese uygulanan kısıtlamalar konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Peru, Panama tarafından soğan ve patates ithalatının kısıtlanmasına ve ticaretinin yeniden kurulması için bitki sağlığı prosedürlerinde gereksiz gecikmelere ilişkin ticari endişelerini dile getirmiştir. Ek olarak, DTÖ SPS Anlaşması'nın 2.2 ve 5. Maddeleri uyarınca üyelerin yalnızca uygulanabilir olduklarında sağlık ve bitki sağlığı önlemlerini almaları gerektiğini ve söz konusu önlemlerin risk değerlendirmesine dayanması gerektiğini vurgulamıştır. Aynı şekilde, Anlaşmanın 5.4 Maddesi, Üyelerin ticaret üzerindeki olumsuz etkileri en aza indirme hedefini dikkate almaları gerektiğini belirtmektedir. Ancak, Panama'nın bu hükümleri dikkate almadığı ve tam tersine Peru'dan gelen patates ve soğan ticaretinde kısıtlayıcı ve haksız tedbirler uyguladığı için üzgün olduklarını belirtmektedir. Peru soğan ticareti ile ilgili olarak, Panama'nın, acil önlem olarak ithalatın askıya alınmasını destekleyen gönderilerde herhangi bir karantina zararlısı tespit etmemiş olmasına rağmen, 2016 yılında bu ürünün ithalatını askıya aldığını ve söz konusu askıya alma işleminin, SPS Anlaşması'nın 5. Maddesinde belirtildiği üzere, her iki Taraf arasındaki ticaretin kesintiye uğramasına neden olarak, teknik bir neden olmaksızın, yalnızca bir zararlı risk analizinin (ZRA) güncellenmesine dayandığını belirtmektedir. Diğer taraftan, tüketim amaçlı patates yumrularının ticareti ile ilgili olarak, Panama'nın, bir sevkiyatta varış noktasında bir zararlıının bulunması nedeniyle bu ürünün ithalatının askıya alınmasını 2009'dan beri sürdürdüğünü, aynı şekilde, Mayıs 2010'da, Peru'nun bitki sağlığı kurumunun Panama'ya patates ihracatı için bir bitki sağlığı protokolü önerisi gönderdiğini ancak yanıt alamadığını vurgulamıştır.

Panama, konunun ülkeler arasında görüşüldüğünü ve yakında bir çözüme ulaşabileceğini belirtmiştir.

• **Peru, Panama'yı balıkçılık ve hayvancılık ürünlerinin ihracatını yapan Peru işletmelerinin onaylanması aşamasında yaşanan gecikmeler nedeniyle Komite gündemine taşımıştır.**

Peru, Panama'yı balıkçılık ve hayvancılık ürünlerinin ihracatını yapan Peru işletmelerinin onaylanması aşamasında yaşanan gereksiz gecikmeler nedeniyle gündeme taşımıştır. Bu durumun SPS Anlaşmasının Ek C'sinin 8. Maddesi ve 1.a) ve 1.c) paragraflarında belirtilen "Başlatılan bir sağlık önlemiyle uyumu doğrulamak için prosedürlerin gereksiz gecikme olmaksızın tamamlanması" hükmüne aykırı olduğu vurgulanmıştır. Peru, yapılan ikili görüşmelere ve müzakerelere rağmen Panama'nın izinlerin yenilenmesi için beklenen işlem süresini bildirmediğini belirtmiştir. Bazı şirketlere lisanslarını yenilemek için daha uzun süre bazılarına ise daha kısa süre verilmesinin nedenlerini anlamadıklarını belirtmiştir. Panama sağlık otoritesi, 8 Nisan 2022 tarihli APA-DD-209-2022 Notu aracılığıyla Peru'ya, daha önce ikili olarak veya bu forum çerçevesinde bildirilmemiş olan "hayvan sağlığına uygunluk

sürecini" başlatması gerektiğini bildirmiştir. Kosta Rika, Panama'nın kuruluş yetkilendirilmesinde kullandığı düzenleyici uygulamalarla ilgili Peru'nun endişesini paylaştığını ve bu önlemlerin, Panama pazarına erişimde mutlak kısıtlamalarla sonuçlandığını belirtmiştir. Kosta Rika, iki buçuk yıldan uzun bir süre önce Kasım 2020'de Komite önünde benzer bir endişeyi dile getirdiğini vurgulamıştır. Bu anlamda, Panama makamlarını, hem Kosta Rika hem de Komitenin diğer üyelerinin dile getirdiği ve sağlık ve bitki sağlığı önlemlerinin yetersiz uygulanması konusunda endişelerini görmeye davet ettiklerini ifade etmiştir. Şili heyeti, Mart ayındaki toplantıda, Şili'deki sığır eti, kümes hayvanları, balıkçılık ve su ürünleri işletmelerinin, Panama makamlarının haksız kararının bir sonucu olarak süresi dolan yetkilerin yenilenmesi için açık ve hızlı bir prosedürün olmaması nedeniyle Panama listelerine kaydedilemediği dile getirilmiştir. Buna uygun olarak, Panama'daki Büyükelçiliğin 11 Nisan'da gönderdiği ve bu konuyu ikili olarak ele almak üzere Panama Gıda Ajansı ile bir görüşme düzenlenmesini talep eden tebligata Panama'dan bir yanıt verilmesini rica etmişlerdir. Avrupa Birliği heyeti Peru, Şili ve Kosta Rika'nın dile getirdiği endişeleri paylaşmış, 2019 itibariyle, AB ülkelerinden Panama'ya tarım ve hayvancılık ürünleri için pazar erişimi elde etme ve ihracata izin verilen bitki listelerini güncelleme taleplerinin Panama makamları tarafından sistematik olarak engellendiğini dile getirmiştir. AB, tüm ticaret ortaklarının çıkarına olarak, ürünlerin onaylanması ve kuruluşların kabul edilen uluslararası standartlara uygun olarak listelenmesi veya yeniden listelenmesi için şeffaf, öngörülebilir ve hızlı prosedürler oluşturmaya ve Panama'yı ticarete yönelik bu gereksiz ek engelleri kaldırmaya ve SPS önlemlerinin ayrımcı olmayan ve öngörülebilir bir şekilde uygulanmasını sağlamaya davet etmiştir.

Panama ise, karşılıklı tatmin edici çözümler bulmak için Peru ve diğer ilgili Üyelerle birlikte çalışma konusundaki istekliliğini belirtmiştir.

• **Peru AB'yi gıdalarda maksimum kadmiyum seviyelerine ilişkin 1881/2006 No'lu Yönetmeliği Değiştiren 12 Mayıs 2014 tarihli 488/2014 sayılı Komisyon Tüzüğü'nün uygulanması nedeniyle çikolata ve kakao ürünleri ihracatına ilişkin kısıtlamalarla ilgili olarak Komite gündemine taşımıştır.**

Peru heyeti spesifik olarak, Avrupa mevzuatının, çikolata ve kakaodan elde edilen diğer ürünler için, pratikte kakao çekirdekleri ve kakao tozu ticareti üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olan maksimum kadmiyum seviyelerini belirlediğini bildirmiştir. Peru, 488/2014 sayılı Komisyon Tüzüğü'nün (AB) SPS Anlaşması'nın 2. Maddesini ihlal ettiğini düşündüğünü, çünkü sıhhi önlemlerin diğerlerinin yanı sıra insanların sağlığını ve yaşamını korumak için yalnızca gerektiğinde uygulanması gerektiğini vurgulamıştır. Ek olarak, temsil edebileceği risk ne olursa olsun, tüm kakao tozu için Avrupa mevzuatının kullanıldığını ve bu durumun, AB tarafından sağlanan ve tüm kakao tozu için maksimum 0,6 ppm kadmiyum seviyesinin geçerli olacağını belirten hatalı mesajlarla daha da kötüleştiği bildirilmiştir.

AB cevaben konunun bu Komitede en son tartışıldığı Mart 2022'den bu yana, işaret edilecek yeni bir unsur olmadığını belirtmiştir. Bir kez daha AB, ilgili düzenlemenin hazırlanması sırasında AB'nin ticari ortaklarının yasal gerekliliklere uyum sağlamadaki zorluklarını hafifletmek için önemli çabalar sarf ettiğini bir kez daha vurgulamıştır. İlk olarak, Latin Amerika ülkelerinin açık talebi üzerine, başvuru tarihi 1 Ocak 2019'a ertelenerek münhasıran kakao ve çikolata ürünleri için 5 yıllık olağanüstü uzun bir geçiş süresi verildiği, ikinci olarak, tüketicilere satılan nihai ürünlerde (kakao ve çikolata tozu gibi) maksimum seviyelerin

belirlendiği açıklanmıştır. Latin Amerika ülkelerinden AB'ye ihraç edilen ürünler olan kakao çekirdekleri veya diğer ara kakao ürünleri için limitlerin geçerli olmadığı belirtilmiştir. AB, Avrupalı tüketicilerin sağlığını korumak için AB önleminin gerekli olduğunu, kadmiyumun böbreklerde biriktiği ve geri dönüşü olmayan böbrek fonksiyon bozukluğuna ve diğer hastalıklara yol açtığı bir insan kanserojen olduğunu vurgulamıştır. AB, bilimsel değerlendirmelerde açıkça belirtilen bu halk sağlığı sorunlarına yanıt verme hakkına sahip olduğunu ve bu durumun DTÖ SPS Anlaşması hükümleriyle tamamen uyumlu olduğunu belirtmiş, tüketicilerin güvenlik yönlerine hanel getirmeksizin, çözülmemiş sorunları ele almak için Peru ve konuyla ilgisi olan diğer Üyelerle yapıcı bir şekilde çalışma sözünü yinelemiştir.

• **Peru, Ekvador'u üzüm ve soğanda ithalat kısıtlamalarını Komite gündemine taşımıştır.**

Peru, Ekvador'un üzüm ve soğana erişimin yeniden açılmasında uyguladığı kısıtlayıcı önlemlerle ilgili olarak ticari endişelerini gündeme taşımıştır.

Ekvador, Peru'nun zararlı risk analiz raporunun detaylandırılması için teknik bilgiler sunması ve bu anlamda uluslararası düzeyde tanınan bitki sağlığı hedeflerinin yerine getirilmesi için ortak çalışma yapmak gerektiğini belirtmiştir.

• **Avustralya, ABD, Kanada, ve AB, Japonya; Çin'i deniz aşırı ithal gıda üreticilerinin tescili için idari tedbirleri (26 Kasım 2019) sebebiyle Komite gündemine taşımıştır.**

Avustralya, Çin'in denizaşırı ithal gıda imalatçıların tescili ve idaresi hakkındaki mevzuatı (G/TBT/N/CHN/1522) ile ilgili eleştirilerini yinelemiştir. Çin'in İthalat Gıda İşletme Tescili (CIFER) sisteminin yol açtığı gecikmelerin SPS Anlaşması'nın C Ekine uygun olmadığını belirtmiştir.

Kanada, Çin'in CIFER'in uygulanmasından önce ticaret ortaklarıyla ilişki kurmadığını ve yetkili makamlar ve sektör paydaşlarına bu yeni sisteme uyum sağlamaları için makul bir geçiş dönemi sağlamadığını, ticaret ortaklarından gelen tekrarlanan taleplere rağmen, Çin Gümrük Müsteşarlığı'ndan CIFER sisteminin uygulanmasına ilişkin sınırlı katılım, sınırlı bilgi ve asgari rehberlik verilmesine devam ettiğini, bu durumun da, daha önce Çin pazarında ithal edilmeye uygun olan malların ticaretinde gereksiz engeller yarattığını belirtmiştir.

AB, Çin'in birçok DTÖ Üyesinin 18 ay süreyle CIFER sisteminin uygulanmasını erteleme taleplerini dikkate almamasından ve bu uygulama için yeterli destekleyici İngilizce kılavuz materyali sağlamamasından kaynaklanan endişelerini ifade etmiştir.

ABD, Çin tarafından sağlanan rehberlik eksikliğinin, ihracatçılar ve yetkili makamlar için kafa karışıklığına neden olduğunu ve bu karışıklığın, Çin'in önlemlerinin uygulanmasında tutarsızlıklara yol açtığını ve ticareti olumsuz etkilediğini belirtmiştir.

Norveç, İsviçre, Birleşik Krallık, Kore Cumhuriyeti ve Tayvan desteklemiştir.

Çin ise, ithal gıdaların denizaşırı üreticilerinin kayıt altına alınmasına yönelik İdari Tedbir Taslağı revizyonunun açık, şeffaf ve uluslararası kurallara ve ortak uygulamalara uygun olduğunu belirtmiştir. 13 Haziran 2022 itibariyle 100'den fazla üye kayıt için önerilen işletmelerin listesini sunduğunu, 32 gıda kategorisinde toplam 73.027 denizaşırı üreticinin kayıt yaptırdığını, şimdiki kadar önlemin uygulanmasının iyi gittiğini belirtmiştir. Üyelerin,

düzenlemeler ve kayıt sistemi konusunda hala kafaları karışıkta istedikleri zaman soru sorabileceklerini ve teknik destek sağlayacaklarını belirtmiştir.

- **Meksika Guatemala'yı yumurta ürünlerindeki kısıtlaması nedeniyle Komite gündemine taşımıştır.**

Meksika, Guatemala'nın Meksika menşeli ısıtılmış yumurta ürünleri ithalatına getirdiği kısıtlamalarla ilgili olarak birçok kez dile getirdiği endişelerini yinelemiştir. Meksika, kısıtlama ile teknik ve bilimsel gerekçelendirme olmadan, hem SPS Anlaşması'nda hem de Meksika ve Orta Amerika'nın imzalamış olduğu Serbest Ticaret Anlaşması'nda öngörülen koşullara uygun risk değerlendirmesine ilişkin temel ilkelerin ihlal edildiğini söylemiştir.

Guatemala cevaben, iki ülkenin birlikte gerçekleştireceği teknik toplantılar ile söz konusu sorunlarla ilgili olarak çözüm yolları arama ve ikili diyalogun devam ettirilmesi konusunda işbirliği yapacağını belirtmiştir.

- **Kolombiya, Ekvador, ABD, Kosta Rika, Paraguay, Guatemala, Uruguay, Kanada, Arjantin, Şili, Brezilya, Peru ve Panama AB'yi alfa-sipermetrin, buprofezin, klorotalonil, klorpirifos, klorpirifos-metil, diflubenzuron, etoksisülfüron, glufosinat, imazalil, ioksinil, iprodione, mancozeb, molinat, pikoksistrobin ve tepraloksidim için MRL'ler konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Kolombiya AB'nin alfa-sipermetrin, buprofezin, klorotalonil, klorpirifos, klorpirifos-metil, diflubenzuron, etoksisülfüron, glufosinat, imazalil, ioksinil, iprodione, mancozeb, molinat, pikoksistrobin ve tepraloksidim MRL düzeyleri konusundaki endişesini Ekvador, ABD, Kosta Rika ve Paraguay ile birlikte gündeme getirmiştir. Ayrıca bu ülkeler, AB'nin bir risk değerlendirmesini tamamlamadan MRL'leri tespit sınırına indirmeye devam etmesinden endişe duyulduğunu, EFSA'yı bir risk değerlendirmesini tamamlamaya ve indoxacarb dahil olmak üzere MRL'ler hakkında herhangi bir nihai karar vermeden önce mevcut tüm bilimsel bilgileri ve Codex MRL'lerini dikkate alınmasını istediklerini, Uruguay, Brezilya, Arjantin, Guatemala, Kanada, Panama, Peru ve Şili de konuyu Komite gündemine taşıyan ülkeleri desteklediğini belirtmiştir.

AB 1107/2009 Sayılı Tüzüğün 53. Maddesinin, Avrupa Birliği Üye Devletlerine, özel durumlarda ve olağan izin sürecinden istisna olarak, bitki koruma ürünlerinin (PPP) piyasaya arzına, 120 gün ve sınırlı ve kontrollü kullanım için, başka makul yollarla kontrol altına alınamayan bir tehlike nedeniyle böyle bir önlemin gerekli olduğu durumlarda en fazla bir süre için izin verildiğini, AB Üye Devletleri tarafından verilen acil durum izinlerinin büyük çoğunluğu için, izin verilen kullanımın halihazırda mevcut AB maksimum kalıntı seviyeleri (MRL'ler) kapsamında olduğunu bildirmektedir. Acil durum izinlerinin yaklaşık %90'ınının, AB'de onaylanmış aktif maddeler içeren bitki koruma ürünleri (PPP'ler) için ve belirli kullanımların çoğuna başka bir AB Üye Devletinde zaten izin verildiğinin dolayısıyla AB MRL'lerinin zaten geçerli olduğunu belirtmiştir. Bu gibi durumlarda tüketici güvenliği sağlanması ve özel kontrol önlemleri alınması gerektiği, 396/2005 sayılı Tüzük (EC) ile oluşturulan AB MRL'lerine uymayan işlenmiş gıda veya yemlerin piyasaya arzına izin veren bir Üye Devletin, bunu yalnızca istisnai durumlarda ve yalnızca kendi sınırları içinde yapabildiği (Madde 18(4)) belirtilmiştir. Bunun, bu tür gıda/yemlerin ne diğer AB Üye Devletlerine ne de üçüncü ülkelere ticaretinin yapılamayacağı anlamına geldiği vurgulanmıştır. "Geçici MRL" adından da anlaşılacağı gibi, bu tür önlemlerin zamanla sınırlı olduğu

belirtmiştir. İlgili Üye Devlette (bitki sağlığına yönelik belirli bir tehlikenin mevcut olduğu durumlarda) halihazırda izin verilmiş bir Bitki Koruma Ürünü için, ancak izin söz konusu belirli ürün/zararlı kombinasyonunu kapsamadığı durumlarda acil durum izni verilmesinin mümkün olduğu, bu tür bildirimlerin genellikle küçük mahsullerdeki kullanımlarla ilgili olduğu, ancak büyük mahsullerdeki yeni ve ortaya çıkan bitki sağlığı riskleri ve diğer bitki sağlığı sorunlarının acil müdahale gerektirmesinin de mümkün olabileceği ifade edilmiştir.

Avrupa Birliği, konuyla ilgilenen tüm Üyelerle adil ve açık bir şekilde işbirliği yapmaya hazır olduğunu yineler. AB'nin 1107/2009 sayılı Tüzüğü'nün 53. Maddesi uyarınca, üye Devletlerin özel durumlarda onaylanmamış aktif maddeler içeren bitki koruma ürünleri (PPP) için de dahil olmak üzere piyasaya arzına izin verildiğini belirtmiştir. Acil durum izinlerinin %90'ından fazlasının onaylanmış aktif maddeler içeren bitki koruma ürünlerine verildiğini, üye devletlerin bitki koruma ürünlerini yetkilendirmek ve izinleri karşılıklı olarak tanımak için minör kullanımlar dahil prosedürel gecikmelerin üstesinden gelmek için acil durum izinlerini kullandığını, AB'nin ilgi alanına giren aktif maddeler için gözden geçirmenin önceliklendirilmesi konusunda; şu anda aktif madde onayları için gözden geçirmelere yönelik herhangi bir önceliklendirme uygulamasının bulunmadığını, daha uzun geçiş süresi konusunda söz konusu maddenin tüketicilerin sağlığı için kabul edilemez bir risk oluşturmadığı durumlarda işletmecilerin yeni önlemlere uyum sağlamasına izin vermek için geçiş dönemleri sağlandığını, geçiş dönemlerinin süresinin DTÖ tavsiyeleri ile uyumlu olduğunu, erken uyarılar mevcut olduğunu, ilgili taraflara gelecek önlemler hakkında bilgi verebileceğini, örnek olarak, bir aktif madde için onayın yenilenmemesine ilişkin TBT bildirimleri ve eşlik eden yalnızca bilgi amaçlı SPS bildirimine, MRL'ler üzerindeki olası etkiyi gösteren bir bildirim eşlik ettiğini, son örneklerin bu tür bildirimler ile azaltılmış MRL'lerin uygulanması arasında 2 yıl geçebileceğini gösterdiğini açıklamıştır.

Sonuç olarak ise insan sağlığı açısından risk teşkil edecek düzeyde pestisit düzeyine müsaade edilmeyeceğini vurgulamıştır.

• **ABD AB'ni veterinerlik tıbbi ürünlerine ilişkin mevzuatın gözden geçirilmesi ile ilgili olarak Komite gündemine taşımıştır.**

ABD, Avrupa İlaç Ajansı'nın (EMA) insan kullanımı için ayrılacak önerilen antimikrobiyal listesini yayınladığını ve AB Komisyonu'nun EMA'nın bilimsel tavsiyelerine uymasını rica etmiştir. Diğer taraftan antimikrobiyal ilaçların kısıtlı kullanımının, hastalığın yayılması yoluyla istenmeyen olumsuz hayvan sağlığı sonuçlarına yol açabileceğini ve AB ve ötesindeki hayvancılık üreticilerinin geçim kaynaklarını olumsuz etkileyerek, nihayetinde ülkelerin gıda güvenliği ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmasını engelleyebileceğini belirtmiş, insanlar için tıbbi açıdan önemli olmayan antimikrobiyal ilaçların kullanımına ilişkin kısıtlamalarla ilgili olarak AB'nin bilimsel gerekçesine açıklık getirmesini talep etmiştir.

Japonya, Avustralya, Uruguay, Brezilya, Kanada ve Arjantin desteklemiştir.

AB ise, Veteriner İlaçları Yönetmeliği (AB) 2019/6 ile halk sağlığı ve hayvan sağlığı için küresel bir tehdit olan antimikrobiyal dirençle (AMR) mücadelede AB'nin eylemini güçlendireceğini, bu mevzuatın 28 Ocak 2022 tarihinde uygulanmaya başladığını dile getirmiştir. İleriki dönemlerde özellikle prophylaxis ve metaphylaxis için AB operatörlerine üçüncü ülke operatörlerinden daha sıkı tedbirler getirileceğini, EMA'nın bilimsel tavsiyesinin

1 Mart 2022'de EMA ve Komisyonun web sitelerinde yayınlandığını, Komisyon'un şimdi listedeki ilgili uygulama yasasının hazırlanmasına devam edeceğini eklemiştir.

• **Avustralya, ABD, Kanada ve Hindistan, Çin'i gıda ve tarım ürünleri ticaretini etkileyen COVID-19 ile ilgili eylemleri ile ilgili olarak Komite gündemine taşımıştır.**

Avustralya, SPS Komitesi'ne bildirilen, gıda ve tarım ürünleri ticaretini etkileyen COVID-19 ile ilgili Çin'in SPS önlemlerinin ticarete gereksiz engeller oluşturduğunu belirtmiştir.

Kanada ise tüm DTÖ Üyelerinin, COVID-19'un vatandaşlarının ve ekonomilerinin sağlığı için oluşturduğu zorlukları aşmaya, ticarete gereksiz engellerden kaçınmaya ve gıda güvenliğine katkıda bulunmaya çalıştığını dile getirmiştir. Çin'in önlemlerini destekleyecek yeterli bilimsel kanıt bulunmadığını, bu önlemlerin SPS Anlaşması yükümlülükleriyle tutarsız olduğunu bu nedenle, devam eden askıya alma işleminin artık yalnızca ticareti engellemeye yönelik bir araç olarak görüldüğünü söylemiştir.

ABD, gıda işletmelerinde COVID-19'un bulaşmasını önlemeye yönelik en son FAO kılavuzunda, "mevcut veriler, ne gıdanın ne de gıda ambalajının SARS-CoV-2 dahil olmak üzere solunum yolu hastalıklarına yol açan virüslerin yayılması için bir yol olmadığını gösteriyor" ifadesinin yer aldığını ve COVID-19 salgını sırasında Çin tarafından benimsenen haksız ticaret kısıtlamalarının tüketiciler için gıda fiyatlarını artırmaya, küresel gıda tedarik zincirlerini tehdit etmeye, küresel toparlanma çabalarını yavaşlatmaya ve küresel gıda güvenliğini daha da zorlamaya devam ettiğini belirtmiştir.

Hindistan, kuruluşların çoğu düzeltici önlemler almasına rağmen yeniden listelenmediği için İhracatçıların güvenini kaybettiklerini belirtmiştir. Hindistan, Çin'den ilgili test raporlarını, örnekleme prosedürünü ve kabul edilen test protokollerini paylaşmasını ve video incelemesi sırasında GACC tarafından paylaşılan gözleme karşı düzeltici eylemde bulunan Hintli kuruluşlardan su ürünleri ihracatına derhal izin vermesini talep etmiştir.

Japonya, Birleşik Krallık, İsviçre, Avrupa Birliği ve Tayvan desteklerini dile getirmiştir.

Bunlara cevap olarak Çin 16 Mayıs 2022 itibariyle, 115 Hintli şirketten ithal edilen 187 parti gıdadan 302 Covid-19 pozitif örnek tespit edildiğini, hem parti sayısı hem de numune sayısı açısından, Hindistan'ın, bu tür sorunlarla tanımlanan tüm ihracatçı ülkeler ve bölgelerde en yüksek yüzdeye sahip olduğunu belirtmiştir. Soğuk zincirli gıdaların kontamine olma ve virüsü daha fazla yayma riskini sistematik olarak izlediğini ve değerlendirdiğini, 2020'den bu yana ithal soğuk zincir ürünlerinden ve bunların dış ve iç ambalajlarından birçok kez pozitif Covid-19 testi sonuçları bulunduğunu, bunun gıdanın hastalığı bu şekilde yayabileceği anlamına gelmesi de, en azından ihracatçıların bulaşma yollarını etkili bir şekilde kesmediğini gösterdiğini, on binlerce gıda maddesi ve ambalajına ilişkin izleme verilerinin kapsamlı analizi, epidemiyolojik araştırmalardan elde edilen kanıtlar ve birkaç Covid-19 yayılım vakasının izlenmesiyle birlikte, soğuk zincir gıda ve ambalajların dokunma yoluyla kontamine olabileceğini gösterdiğini kaydetmiştir.

• **ABD, Hindistan'ı genetiği değiştirilmiş kaynaklı olmayan ve genetiği değiştirilmemiş ifadeli sertifika gerekliliği konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

ABD, G/SPS/1865, G/SPS/GEN/1901, G/SPS/GEN/1940 ve G/SPS/GEN/1985'de belgelendiği üzere son dört SPS Komitesi toplantısında dile getirilen önceki endişelerini yinelemiştir. Önlem Mart 2021'de yürürlüğe girdiğinden beri, Hindistan Gıda Güvenliği ve Standartları

Kurumu'nun, listelenmiş bir gıda ürünü olmayan öğütülmüş pirinç de dahil olmak üzere belirli işlenmiş ürünlerin ticaretini sınırlamak için düzenlemeyi temel olarak kullandığını, ayrıca birden fazla ticaret ortağından gelen sayısız talebe rağmen, Hindistan'ın bu önlemi destekleyen bilimsel bir gerekçe veya risk değerlendirmesi sunmadığını vurgulamıştır.

Yeni Zelanda bu gereklilikleri yerine getirmek için standartları olan ülkelerden belirli sevkiyat güvenceleri yerine ülke çapındaki güvencelerin kabul edilmesinin dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir.

Kanada, Hindistan'ın düzenlemesinin Hindistan'a ihracat yapma kabiliyetini orantısız bir şekilde etkileyebileceğine ve uluslararası ticareti gereksiz yere kısıtlayabileceğine dikkat çekmiştir.

AB, Hindistan gereksinimlerinin belirtilen hedefe ulaşmak için gerekli olanın ötesine geçtiğini ve AB ihracatçılarına ek bir yük ve maliyet getirdiğini vurgulamıştır.

Paraguay, Avustralya, Japonya, Brezilya, Uruguay desteklemiştir.

Hindistan cevaben, düzenlemenin ticareti kısıtlayıcı olmadığını ve AB, ABD, Japonya, Kanada, Tayland, Almanya vb. dahil tüm ticaret ortakları dahil olmak üzere birçok ticaret ortağının halihazırda gerekli sertifikaları sağladığını ve ticaretin herhangi bir engel olmadan sorunsuz bir şekilde devam ettiğini belirtmiştir.

• **Paraguay AB'ni Endokrin Bozucular Düzenlemesi ile ilgili Komite gündemine taşımıştır.**

Paraguay, bitki sağlığı ürünlerinin düzenlenmesinde, 2014 yılından bu yana çözülemeyen AB yaklaşımını eleştirmiştir.

AB'nin daha önce ithalat toleransı vermeyeceğini açıkladığı ürünler için acil durum izni vermeyi durdurup durdurmayacağı konusunda bir yanıt belediklerini, AB'de çevresel kaygılar yüzünden ihtiyatlılık ilkesi uyarınca kullanımına izin verilmeyen bitki koruma ürünleri için en azından acil durum onayı verilebileceğini belirtmiştir.

Ekvador, Guatemala, Brezilya, Kanada, Uruguay, Kosta Rika, Peru ve Şili konu hakkında desteklerini ifade etmişlerdir.

AB, Avustralya tarafından çevresel faktörlerle ilgili olarak gündeme getirilen STC'deki ithalat toleransları, STC 448'deki geçiş dönemleri ve düzenlemeler hakkındaki sorulara yanıtları sağladığını, söz konusu mevzuatın 2018 yılında onaylandığını ve bu önlemlerden potansiyel olarak etkilenen malların AB'den ihracatının şimdiye kadar önemli ölçüde artmaya devam ettiğini, endokrin bozucular hakkındaki düzenlemelerinin bilimsel ve risk temelli olduğunu belirtmiş, bu önlemler ve diğer SPS önlemleri konusunda tam şeffaflık içinde hareket etme taahhüdünü yinelemiş ve Üyeleri daha sonraki gelişmeler hakkında gerektiği gibi bilgilendireceğini ifade etmiştir.

• **AB Tayvan'ın yabancı bir ülkenin bulaşıcı hayvan hastalıklarından ari statüsünün tanınması için yeni prosedürünü Komite gündemine taşımıştır.**

AB Tayvan'ın yabancı bir ülkenin bulaşıcı hayvan hastalıklarından ari statüsünün tanınması için yeni prosedürünün zorlayıcı olduğunu ve SPS Anlaşması'nın Zararlı veya Hastalıktan Ari Alanlar ve Düşük Zararlı veya Hastalık Prevalansının Bulunduğu Alanlar Dahil Bölgesel

Koşullara Uyum başlıklı 6. Maddesine uymadığını, AB'nin prosedüre yorumlarını iletmesine rağmen, görüşlerinin nihai metinde dikkate alınmadığını, Tayvan'ı OIE'deki hastalık statülerine uymaya çağırdıklarını belirtmiştir.

Tayvan cevaben bulaşıcı hayvan hastalığının denizaşırı hastalık durumunu duyurduğunu ve insan ve hayvan sağlığı için karantinaya tabi ürünleri değerlendirerek gerekli önlemleri aldığını bildirmiştir.

Tayvan yabancı bir ülkenin bulaşıcı hastalıktan ari statüsünün kazanılması için prosedürü son olarak 2002'de güncellediğini, uluslararası standartlar konusuna gelince OIE tarafından koyun ve keçi vebası (PPR) ve Afrika at hastalığından (AHS) ari olarak kabul edildiği göz önünde bulundurularak; "sığır vebasının" silindiğini, Klasik domuz vebası (CSF), PPR, AHS ve BSE risk statüsünün ilgili prosedüre eklendiğini, yapılan değişikliklerin, OIE "Karasal Hayvan Sağlık Kodu"nda belirtilen "OIE listesinde yer alan hastalıklar ve uluslararası ticaret açısından önem taşıyan diğer hastalıklar için geçerli tavsiyeler" ve uluslararası hayvan hastalıklarının mevcut durumuna dayandığını söylemiştir.

Ayrıca Tayvan, SPS Anlaşması'nın 2. Maddesinde insan, hayvan ve bitki yaşamının ve sağlığının korunması için gerekli olan sağlık ve bitki sağlığı önlemlerinin alınabileceği ve önlemlerin bilimsel ilkelere dayanmasının gerektiğinin belirtildiğini, OIE "Karasal Hayvan Sağlığı Kodunun" ilgili bölümlerindeki gerekliliklere göre, hayvan hastalıklarından ari statüsünün tanınmasının gözetim planlarının ve sonuçlarının OIE gereklilikleriyle uyumlu olarak bilimsel temellere dayanması ile mümkün olduğunu, başvuru sahibi ülkelerin, hastalıktan ari durumlarının SPS Anlaşması'nın ilgili maddeleri ve OIE "Karasal Hayvan Sağlığı Kodu" ile uyumlu olduğunu göstermek için ilgili belgeleri ve bilimsel kanıtları sağlamaları gerektiğini, ek olarak diğer Üyelerin de, başvuran ülkenin belirli bir hayvan bulaşıcı hastalığı için hastalıktan ari olduğunun tanınması için ilk kez başvuruda bulunduğu risk değerlendirmesi için bilgi ve ilgili dosyaları sağlamasını gerektiren düzenlemeler olduğunu, bu uygulamanın tüm ülkeler için geçerli olduğunu, belirli bir DTÖ Üyesine keyfi veya haksız bir şekilde ayrımcılık yapılmadığını, mevcut ikili ticareti sürdürmek için başvuran ülkenin gerekli prosedürü tamamlamasını kolaylaştırmak için iki yıllık bir geçiş süresi sağlandığını belirtmiştir.

• **AB, Katar'ı süt ürünleri için yeni ithalat kuralları konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

AB, 2019'da yürürlüğe giren UHT süt ve beyaz peynir için yeni ithalat gerekliliklerini belirleyen 30 Mayıs 2019 tarihli Katar Halk Sağlığı Bakanlığı Genelgesine atıfta bulunmuş, talimatların Ağustos 2021'de yayınlandığını, bu önlemlerin AB'den Katar'a ihraç edilen birçok süt ürününü etkilediğini belirtmiştir. Son SPS komitesinde Katar'ın, hem 30 Mayıs 2019 hem de Ağustos 2021 Genelgelerinin bir iç inceleme sürecini beklerken askıya alındığını bildirmiştir. 28 Nisan 2022'de Katar'ın, süt ürünlerinin raf ömrüne ilişkin önerilen bazı kısıtlamaları kaldıran yeni bir Genelgeyi onayladığını ancak bunların birkaç gün sonra, 1 Mayıs 2022'de yeni bir Genelge ile yeniden tanıtıldığını belirtmiştir.

AB, uyulması gereken kurallar konusunda öngörülebilirlik eksikliğinin yanı sıra herhangi bir düzenleyici değişikliğe uyum sağlamak için yeterli zamanın olmamasından endişe duyduğunu bildirmiş, Katar'a, süt ürünlerinin ihracatı için şu anda geçerli herhangi bir istisna olup olmadığını sormuştur. Avrupa Birliği, geçtiğimiz aylarda gerçekleştirdiği yapıcı ikili ilişkiler için Katar'a teşekkür etmiş ve bu sorunun çözülmesini dört gözle beklediğini ifade etmiştir.

- **AB, Güney Afrika'yı kuş gribi sebebiyle uyguladığı ticari kısıtlamalar için Komite gündemine taşımıştır.**

AB, Güney Afrika'nın (GA) Yüksek Patojenik Kuş Gribi (HPAI) salgınlarından sonra 14 AB Üye Devletinden gelen kanatlı hayvan ürünlerine ülke çapında yasaklar uyguladığını, GA'nın bu politikasının, SPS Anlaşması'nın 6. Maddesinin açık bir ihlali olduğunu ifade etmiştir. AB ticarete her gün birçok ton kümes hayvanı eti ve yan ürününün Üye Devletin sınırlarını geçtiğini ve yüksek derecede patojenik kuş gribi salgınlarının bu ticarete atfedilebileceğine dair hiçbir kayıt bulunmadığını ifade etmiştir.

Güney Afrika'nın birkaç AB Üye Devletini denetlediğini ve AB'nin veterinerlik hizmetlerine aşına olduğunu, AB'nin politikasını ve bölgeselleşme sistemini, en son 2021 yılı Ekim ayının ortalarında gerçekleşen ve bu ikili görüşmelere devam etmek için uygun olan bir SPS diyalogunda açıkladığını belirtmiştir.

AB, Güney Afrika'yı hastalıktan ari bölgelerden ticaretin gerçekleşmesine izin vererek bölgeselleşme ilkesini uygulamaya çağırmıştır.

- **AB, Çin'i kuş gribi sebebiyle uyguladığı ticari kısıtlamalar için Komite gündemine taşımıştır.**

AB, Çin'in HPAI nedeniyle hala bazı AB Üye Devletleri için ülke çapında yasakları 2015'ten beri sürdürdüğünü dile getirmiştir. Ayrıca bölgeselleşme ilkesi uyarınca Çin'den defalarca OIE karasal koduna uygun olarak ülke çapında ithalat kısıtlamalarını kaldırmasını ve etkilenmeyen bölgelerden güvenli ticarete izin vermesini talep ettiğini belirtmiştir.

Çin cevabında kanatlı hayvan endüstrisinin güvenliğini korumak için canlı kanatlıların ve SPS Anlaşması'na uygun diğer ürünlerin ithalatını askıya almak gibi karantina önlemlerini artırdığını ifade etmiştir. Çin, ilgili teknik sorunları açık, bilimsel ve pragmatik bir şekilde çözmek için aktif olarak teknik bilgi alışverişinde bulunmak ve AB ve üye devletleriyle işbirliği yapmak istediğini bildirmiştir.

- **AB, Çin'i Afrika Domuz Vebası sebebiyle uyguladığı ticari kısıtlamalar sebebiyle Komite gündemine taşımıştır.**

AB, Çin'in AB Üye Devletleri'nden domuz ürünlerine yönelik ülke çapında uyguladığı ithalat yasaklarından endişe duyduğunu ve Çin'in yalnızca Afrika domuz vebası salgınlarını bildiren Üye Devletler'den değil, aynı zamanda hayvancılıkta ve vahşi yaşamda hastalığı başarıyla ortadan kaldıran ve OIE kurallarına uygun olarak hastalıktan ari bir statü kazanan Üye Devletlerden de ticaret gerçekleştirmedeğini belirtmiştir.

Çin, Afrika domuz vebasının çok bulaşıcı olduğunu ve kontrolünün çok zor olduğunu; bu nedenle de söz konusu tedbirleri uyguladığını ifade etmiştir. Aynı zamanda şu anda Çin, bazı AB üyeleriyle domuz eti ticareti yaptığını, Afrika domuz vebasının (ASF) bölgeselleştirilmiş yönetimi konusunda Fransa ile resmi olarak bir işbirliği anlaşması imzaladıklarını ve Almanya ile ASF'nin bölgeselleştirilmesi konusunda teknik görüşmeler yürüttüğünü ifade etmiştir.

- **AB, ABD'yi elma ve armutta uygulanan ithalat kısıtlamalarından dolayı Komite gündemine taşımıştır.**

AB ABD'yi elma ve armutta uyguladığı ithalat kısıtlamaları nedeniyle gündeme taşımıştır. AB ABD'yi DTÖ SPS Anlaşması kapsamındaki sorumluluklarına uymaya, elma ve armut için “sistem yaklaşımı” altında ithalatı onaylamaya davet etmiştir.

ABD, AB'nin mevcut ön gümrükleme programı kapsamında elma ve armut ihraç edebileceğini belirtmiştir. ABD Tarım Bakanlığı, bu taleple ilgili olarak idari prosedürler üzerinde çalışmaya devam ettiğini, Mayıs 2022 Bitki Sağlığı Çalışma Grubu toplantısı da dahil olmak üzere bu konudaki ikili katılımları için teşekkürlerini sunduklarını belirtmiştir.

• **AB, ABD'yi, koyun, keçi ve diğer bazı geviş getiren hayvanların ithalatına ilişkin ABD nihai kuralının yayımlanmamasından dolayı Komite gündemine taşımıştır.**

AB, “Koyun, Keçi ve Bazı Diğer Geviş Getiren Hayvanların İthalatı” nihai kuralının yakın zamanda yayınlanmasından dolayı ABD'ye teşekkürlerini sunmuştur. AB, bunun AB ve diğer DTÖ üyelerinin küçük geviş getiren et ihracatı için onay almak için ABD yetkili makamıyla ilgili prosedürü başlatmasına izin vermek için yalnızca başlangıç noktası olacağını farkında olduğunu, AB Üye Devletleri başvurularının hızlı bir şekilde değerlendirilmesini ve mümkün olan en kısa sürede geviş getiren hayvanlardan elde edilen etlere pazar erişiminin sağlanmasını sabırsızlıkla beklediklerini belirtmiştir.

Buna cevaben, ABD, AB Üye Devletlerinin taleplerine dayanarak, Amerika Birleşik Devletleri Tarım Bakanlığı'nın Gıda Güvenliği Denetleme Servisi (FSIS), insan tüketimine yönelik küçük geviş getiren hayvansal et ürünleri için uygun bir sıhhi koruma seviyesinin elde edilmesini sağlamak için eşdeğerlik süreci boyunca aktif olarak çalıştıklarını, AB ile ileriye dönük işbirliğinin devam etmesini ve ABD'ye küçük geviş getiren et ürünlerini ihraç etmekle ilgilenen diğer AB Üye Devletlerinin katılımını teşvik etmeyi dört gözle beklediklerini ifade etmiştir.

• **AB, ABD'yi AB'nin Asya uzun antenli böceği ve turunçgil uzun antenli böcekten ari statüsünü tanımamasından ötürü Komite gündemine taşımıştır.**

AB, ABD'nin uluslararası kabul görmüş ilkelere uygun olarak kurulan Asya ve turunçgil uzun antenli böcekleri için zararlıdan ari statüsünü tanımaması konusundaki endişelerini belirtmiştir. Ayrıca tüm teknik çalışmalar tatmin edici bir şekilde tamamlanmasına rağmen, ABD tarafından uygulanan gecikmenin hiçbir bilimsel gerekçesinin olmadığını vurgulamıştır. ABD, Mayıs 2022 Bitki Sağlığı Çalışma Grubu toplantısındaki tartışmalar da dahil olmak üzere AB ile sorunun çözümü için ileriye dönük işbirliğinin devamının önemli olduğunu söylemiştir.

• **AB Çin ve belirli bazı ülkeleri BSE kaynaklı uygulanan ticari kısıtlamaları konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

AB, birçok DTÖ Üyesi tarafından halen öne sürülen Sığır Süngerimsi Ensefalopati (BSE) ile ilgili olduğu iddia edilen endişeler nedeniyle AB'den sığır eti ithalatını onaylamadaki haksız ve uzun gecikmelerle ilgili endişelerini 44. kez yinelemiştir.

Bazı DTÖ Üyelerinin (Arjantin, Avustralya, Brezilya, Çin, Tayvan, Mısır, Ürdün, Güney Kore, Malezya, Meksika, Güney Afrika, ABD) onay prosedürlerinde 15 yıldan fazla süren kabul edilemez gecikmeler görüldüğünü, bu durumun SPS Anlaşması'nın 8. Maddesinin ve Ek C'nin açık bir ihlali olduğunu belirtmiştir. İsviçre desteklemiştir.

Çin ise OIE istatistiklerine göre AB'de halen BSE vakaları görüldüğünü, Çin'de ise hiçbir vaka görülmediğini, bu durum ihmal edilemeyecek risk oluşturduğu için gerekli tedbirleri aldığını,

uygulamaya dayalı bir risk değerlendirmesi yapıp değerlendirme sonuçlarına göre tedbirlerde ayarlamalar yapacaklarını belirtmiştir.

Arjantin ise bir ay önce ikili bir görüşme yaptıklarını ve konuya değinilmediği göz önüne alındığında, Avrupa Birliği'nin sorunu bekleyen ülkeler listesinde Arjantin'den bahsetmesini garip bulmuş, bu anlamda, AB'yi bu özel sorunu çözmek için ikili diyalogu sürdürmeye davet etmiştir.

- **Rusya ve AB, Endonezya'yı bitki ve hayvan ürünleri onay prosedürlerinden dolayı Komite gündemine taşımıştır.**

AB ve Rusya, Endonezya'nın bitkisel ve hayvansal ürünlerin ithalatına yönelik onay prosedürlerinin şeffaf olmamasından ve gereksiz gecikmelerden rahatsızlık duyduğunu belirtmiştir. Bu nedenle Endonezya'yı onay prosedürleri konusunda şeffaflığı sağlamaya ve DTÖ SPS Anlaşması uyarınca AB'nin bekleyen pazar erişim başvurularını hızla sonuçlandırmaya çağırmıştır.

Endonezya ise, şu anda işlenen 102 başvuru aldıklarını, 36'sının yerinde inceleme takvimini beklediğini, 25'inin ek belge istediğini, 18'inin değerlendirme takvimini beklediği, 6'sının ek belge değerlendirmesi için sonuçlandırdığını, 17'sinin henüz mali şartı yerine getirmediğini bildirmiştir. Endonezya, SPS Anlaşması'nın 7. ve 8. maddelerinde öngörüldüğü üzere AB'den gelen her başvurunun tüm gelişme ve ilerlemelerini şeffaf bir şekilde sürekli olarak bilgilendirdiğini, bu nedenle, gereksiz gecikmeyle ilgili herhangi bir görüş veya iddianın artık geçerli olmadığını savunmuştur. Hububat ithali gerekliliği ile ilgili sorularını iletmek isteyen üyeler için Endonezya Ulusal Bitki Koruma Ofisine gönderilen resmi yazı beklediklerini de eklemiştir.

- **AB, Filipinler'i et ithalatındaki kısıtlamalar nedeniyle Komite gündemine taşımıştır.**

AB, Filipinler'in OIE üzerinde anlaşmaya varılan uluslararası standartlara uymadığını ve HPAI'in yanı sıra ASF gerekçesiyle AB Üye Devletlerinden et ve et ürünleri ithalatına ülke çapında yasaklar uyguladığını, bu durumun SPS Anlaşmasının 2.2. ve 6. maddelerine aykırı olduğunu belirtmiştir. Rusya desteklemiştir.

Filipinler cevaben, ASF ve HPAI'nin daha fazla yayılma riskleri ve ülkedeki mevcut durumu karmaşıklaştıracak ek hastalık etkenlerinin girmesi ve kurulması nedeniyle, ekonomik sonuçları ve riskleri azaltmak için bu konudaki kararlılıklarını sürdürdüğünü, yüksek riskli çeşitli hayvan hastalıkları ve diğerlerinin yanı sıra ASF, yumrulu cilt hastalığı gibi mevcut durumları nedeniyle Rusya'ya bir değerlendirme prosedürünün ardından sığır ve domuz eti ihracatına akreditasyon vermediğinin, kararın gerçekleştirilen ikili görüşmede Rusya'ya açıklandığını belirtmiştir.

AB konusunda ise; AB içindeki vakalar nedeniyle, ASF ve HPAI'nin daha fazla yayılma riski ve ülkedeki mevcut durumu özellikle ekonomik ve teknik hususlar dikkate alınarak karmaşıklaştıracak ek hastalık etkenlerinin girmesi nedeniyle et ve et ürünleri ithalat politikasında kararlılığını ülke olarak koruduğunu dile getirmiştir.

- **AB, Kore'yi sığır eti ithalatına izin verilmesi için bekleyen başvurularda ilerleme olmaması yüzünden Komite gündemine taşımıştır**

AB, BSE nedeniyle birçok AB Üye Devletinde Kore tarafından uygulanan sığır ürünlerine yönelik ithalat yasağına ilişkin daha önce dile getirilen bu STC'yi tekrarlamak zorunda kaldığı için üzgün olduğunu belirtmiştir. AB, Kore'nin 2019'da Avrupa Birliği'nin iki Üye Devletinden sığır ürünleri ithalatı için yeniden açılmasını memnuniyetle karşıladıklarını ve tüm AB Üye Devletlerinde aynı gıda güvenliği ve hayvan sağlığı kontrol koşullarının geçerli olduğunu vurgulamıştır. Kore'yi birkaç AB Üye Devletinden gelen bekleyen başvurular için onay prosedürünü tamamlamaya, Kore Cumhuriyeti ile çalışmaya devam etmeye açık ve Kore Cumhuriyeti'ni daha fazla gecikme olmaksızın tüm AB ülkelerine pazar erişimi vermeye davet etmiştir.

Rusya desteklemiştir. Rus Federasyonu, Mayıs 2019'da Kore yetkili makamına, Rusya'nın OIE'nin Şap hastalığı statüsünü aşısız serbest bölgeci bir ülke olarak koruduğu konusunda bilgilendirildiğini kaydetmiştir. Rusya'daki Kore Cumhuriyeti Büyükelçiliği, Ekim 2019'da Rusya Federasyonu'nun üç bölgesinden sığır eti ithalatının risk değerlendirmesi yapma sürecinin başladığını duyurmuştur. Mart 2022'de Kore tarafına St. Petersburg, Moskova ve Bryansk bölgelerinden Kore'ye sığır eti ithalatının risk değerlendirmesinin yapılmasına ilişkin sorulara ek ayrıntılı cevaplar gönderdiğini ancak şu ana kadar Kore Cumhuriyeti'nin, Rusya'nın herhangi bir bölgesinden sığır eti ithalatına izin vermediğini bu nedenle, SPS Anlaşması kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmeye davet etmiştir.

Buna karşılık, Kore, ürünlerin güvenliğini teyit etmek için DTÖ SPS Anlaşması ve OIE ve CODEX standartları temelinde ihracatçı ülkeler için uygulanan prosedürlere göre risk değerlendirmesi ve sanitasyon değerlendirmesi yaptıklarını ve hiçbir ayırım gözetmeksizin ithalatı onayladıklarını belirtmiştir. AB üye ülkelerinden sığır eti alınması konusunda Kore, ithalat risk değerlendirmesinden geçtikten sonra 2019 yılında Hollanda ve Danimarka sığır eti ithalatını onayladığını vurgulamıştır. Fransa ve İrlanda'nın sığır eti için Kore idari organı prosedürlerini tamamladığını da belirtmiştir. Rusya'daki 3 bölgeden sığır etinin pazara giriş prosedürlerinin devam ettiğini, Rus tarafının Mart 2022'de verdiği yanıtı incelediklerini ve inceleme biter bitmez yanıt vereceklerini bildirmiştir.

• **Kanada, Hindistan'ı bakliyat için ithalat gereklilikleri konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Kanada, Hindistan'ın bakliyat sevkiyatları için fümigasyon seçeneklerine ilişkin son uzun vadeli duyurularını memnuniyetle karşıladığını, ithalat fümigasyon gereksinimleri konusunda kalıcı bir çözüme ulaşmak için Hindistan ile devam eden görüşmeleri dört gözle beklediğini, fümigasyon konusundaki ilerlemeden memnun olursa da, Hindistan'ın yabancı ot tohumlarına yaklaşımı konusunda endişelerinin devam ettiğini, Ekim 2019'da Hindistan'ın Karantina Ot Tohumları Listesinde 26 yeni ot tohumu türü ekleyerek değişiklikler yayınladığını, Hindistan'ın eylemlerinin şeffaf, bilime dayalı ve öngörülebilir uluslararası kurallara dayalı ticaret ilkeleriyle uyumlu olmadığından endişe duyduklarını belirtmiştir.

Hindistan cevaben 9.3.2022 tarihinde yapılan ikili görüşmede Kanada'nın bakliyat sevkiyatlarında karantinaya alınan yabancı ot tohumlarının tespit edilmesi konusundaki endişelerini dile getirerek, Kanada tarafının yabancı ot tohumlarının ele geçirilmemesi için daha iyi çiftlik uygulamaları/temizlik yoluyla sistem yaklaşımını gözden geçirmeyi kabul ettiğini, Kanada tarafının revize edilmiş bir Pilot Program (Revize Sistem Yaklaşımı) önerisi göndermesine karar verildiğini, Hindistan limanlarında ortak bir denetim yapılacağını, 5/3/2022 tarihli karar ile DA&FW'nin cezadan vazgeçtiğini, MeBr'yi aşamalı olarak kaldıran ülkelerden

menşede MeBr fümigasyonu olmadan tüm malların ithalatına izin veren genel istisnanın bir yıl kadar yani 6 Mayıs 2023'e kadar uzatıldığını, 24.10.2019 tarihli S.O 3845 (E) No'lu bildirim yalnızca Bitki Karantinası (Hindistan'a İthalat Yönetmeliği) kapsamında zaten mevcut yabancı ot türlerinin bir derlemesi olduğunu, Kanada'nın MeBr ile fümigasyon gerektiren bakliyat ithalatına ilişkin endişelerinin şu anda ele alınmadığını, Kanada'dan sistem yaklaşımı yoluyla bakliyat ithalatı sürecinin devam ettiğini, bu sonuçlandığında Kanada'nın endişesini kalıcı olarak ele alacaklarını belirtti.

- **Kanada Çin'i ihracat işletmelerinin yeniden listelenmesi konusunda yaşanan gecikmeler nedeniyle Komite gündemine taşımıştır.**

Kanada, Çin'e ihraç edilmeye uygun 10'dan fazla onaylı Kanada ürünü ve tesisi listesinin onaylanmasını beklemeye devam ettiğini, ayrıca 2018'den bu yana çığ yulaf, bakla, nohut ve mercimek gibi çeşitli ürünlere yönelik pazar erişim taleplerinde minimum ilerleme kaydedildiğini, Çin'e ihracat yapmaya uygun kuruluşlar listesine eklenmek üzere onay bekleyen çok sayıda et ve süt işletmesi bulunduğunu, bu kuruluşlardan bazılarının Çin tarafından yapılan denetimlerin ardından 2017 yılında Çin'e başvuruda bulunmasına rağmen henüz bir yanıt alınmadığını belirtmiştir.

Avustralya, Çin'in tarım ve balıkçılık ihracatları için idari listeleri onaylama ve güncelleme süreçlerindeki uzun gecikmelerden ve şeffaflık eksikliğinden endişe duyduğunu, Avustralya'da Çin tarafından denetlenen ancak 2010'dan beri listelenmeyi bekleyen et işletmeleri, 2018'den beri listelenmeyi bekleyen süt işletmeleri ve 2020'den beri listelenmeyi bekleyen deniz ürünleri işletmeleri olduğunu, Çin tarafından askıya alınan ve özellikle bir personelde COVID tespit edilmesi durumunda, askıya almanın kaldırılması için net bir yol sunulmayan çok sayıda kuruluş bulunduğunu dile getirmiştir.

AB ve Birleşik Krallık'da konuyla ilgili endişelerini bildirmiştir.

Çin cevaben et ve balıkçılık işletmeleri için pazara girişin iç kanun ve düzenlemelere uygun olarak yürütüldüğünü, 82. SPS Komitesi'nde Avustralya ve Kanada'dan ihracat yapan işletmelerin belirlenen uygunsuzluklarına kısaca değinildiğini, bulunan uygunsuzluklara ilişkin olarak ihracatçı ülkelerin yetkili otoritelerini vakitlice bilgilendirildiğini, bu ülkelerin ihlaller hakkında soruşturma yürüterek, gerekli düzeltmeleri yapması ve sonuçlardan kendilerine haber vermesini beklediklerini, sonra denetçilerinin değerlendirme yaparak ilgili aksiyonun alınmasına karar verileceğini, bu kapsamda Kanadalı kolza ihracatçıları için ticaretin açıldığını, Çin'in söz konusu tedbirlerinin ikili anlaşmalar ve SPS Anlaşmasına uygun olduğunu kaydetmiştir.

- **Kanada AB'yi bulaşanlar için maksimum seviyelere ilişkin düzenleyici yaklaşımı konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Kanada, AB'nin gıda maddelerindeki belirli bulaşanlar için maksimum seviyelerle ilgili 1881/2006 sayılı Yönetmelik kapsamında ihtiyatilik prensibine dayalı düzenleyici karar verme gerekliliklerini uygulamasıyla, birçok gıda ürününde bulunan bulaşanlar için maksimum seviyeleri (ML'ler) azaltması hususunu dile getirmiştir.

Özellikle hububat, bakliyat ve yağlı tohumlardaki maksimum kadmiyum seviyeleri; tahıllardaki ergot ve ergot alkaloidleri; tahıllarda Okratoksin A; keten tohumunda siyanojenik glikozitler ile ilgili olarak endişeli olduğunu, maksimum seviyelerle ilgili en az iki yıl geçiş süresi

tanınmasını istediğini, yeni düşük ML'lerin uluslararası bilimsel standartlarla uyumlu olmadığını ve Kanadalı üreticilerin şu anda AB'ye ihraç ettiği birçok ürünün ticaretinin olumsuz etkileneceğini belirtmiştir.

Brezilya ve Ekvador konuyla ilgili Kanada'yı desteklemiştir.

AB, söz konusu önlemlerin risk değerlendirmesine dayandığını, ilgili tüketim kalıplarını ve diyet risk düzeylerini dikkate aldığını belirterek, konuyla ilgili bilimsel değerlendirmeleri kapsamında açıklamalarda bulunmuştur.

- **Avustralya ve Tayvan, AB'nin kompozit ürünlerle ilgili yeni kurallarını Komite gündemine taşımıştır.**

Avustralya, AB'nin 2019/625 ve 2020/2235 sayılı düzenlemeleri kapsamında raf ömrü uzun kompozit ürünlere yönelik yeni kuralları hakkındaki endişelerini yinelemiştir. Özellikle operatörlerin üründeki hayvansal içeriklerin tedarik edildiği tüm AB onaylı kuruluşları listelemelerini gerektiren özel tasdik şartının işletmeler için ağır bir yük oluşturduğunu ve ticareti kısıtladığını belirtmiştir.

Tayvan geçen 6 toplantıda konunun dile getirildiğini, AB'nin cevaplarının risk değerlendirmesi ve bilimsel kanıt konusunda endişelerine cevap vermediğini, AB tarafından yeni kuralları desteklemek için sağlanan tek bilimsel kanıtın 2012 EFSA'nın 2012 yılı araştırmasına dayandığını, gıda işleme teknolojisindeki gelişmelerin dikkate alınmadığını, son derece az miktarda veya son derece rafine edilmiş olsa bile, işlenmiş her bir hayvansal kaynaklı ürünün AB onaylı bir kuruluştan gelmesi gereklilikleri konusunda özellikle endişe duyulduğunu belirtmiştir.

Çin ve Rusya da bu konudaki endişelerini belirtmiştir.

AB cevaben bir önceki Komite'deki beyanlarının halen geçerli olduğunu, söz konusu düzenlemenin riske dayalı olduğunu, kuralların çoğunun, özellikle kompozit ürünlerde bulunan hayvansal kökenli içerikler veya kompozit ürünleri üreten kuruluş için geçerli gereklilikler ile ilgili değişiklik bulunmadığını, kalıntı kontrolleri açısından bileşenlerin AB'den onaylanmayan diğer ülkelerden veya Birlik Üye Devletlerinden tedarik edilmesinin kolaylaştırıldığını, düşük riskleri nedeniyle sınır kontrol noktalarındaki kontrollerden muaf tutulmuş kompozit ürün listesinin genişletildiğini, bileşik ürün kategorileri için hayvan sağlığı/resmi sertifikasının belirli özel bir onay ile değiştirildiğini, G/SPS/GEN/1763 ve G/SPS/GEN/1786 bildirimlerin yapıldığını, konuyla ilgili özel bir web sayfası olduğunu belirtmiştir.

- **Avustralya AB'ni üçüncü ülkelerde çevresel sonuçlara ulaşmak için belirli pestisitlere yönelik ithalat toleransları konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Avustralya ithalat MRL'leri belirlerken ve ithalat toleransları taleplerini değerlendirirken AB'nin ihracatçı ülkelerdeki çevresel etkileri dikkate alma planına ilişkin endişesini tekrarlamış, ithalat MRL'lerine ilişkin kararların yalnızca gıda güvenliği riskleri ışığında değerlendirilmesi gerektiğini, AB'nin bu tutumunun diğer ülkelerin çevre politikalarını kendilerinin belirlemesine engel oluşturduğundan DTÖ kurallarına uymadığını belirtmiştir.

Paraguay, ABD, Brezilya, Japonya, Ekvador, Arjantin, Uruguay ve Kanada Avustralya'nın endişesini paylaştığını dile getirmiştir.

AB cevaben bu konudaki niyetini 2020 yılında G/SPS/GEN/1868 dokümanı ile şeffaflık ilkesi adına bildirdiğini, AB'nin mevcut en iyi bilimsel kanıtlara dayalı olarak ve koruma hedefine ulaşmak için önlemlerinin ticareti gerektiğinden daha fazla kısıtlayıcı olmamasını sağlayarak, duruma göre her türlü düzenleyici kararı alacağını ama uluslararası yükümlülüklerini yerine getirmeye ve tam şeffaflıkla DTÖ kurallarına göre hareket etmeye devam etmeye kararlı olduğunu, bu pestisitleri diğer ülkelerin kullanabileceğini ancak AB ülkelerinin buna izinli olmayacağını belirtmiştir.

- Avustralya Çin'i tarımsal ürünler için ithalat gereklilikleriyle ilgili şeffaflık eksikliği, gecikmeler ve yasal süreçle ilgili olarak Komite gündemine taşımıştır.

Avustralya, Çin sınırındaki ithal ürünlere yönelik olarak uyarı veya iletişim olmadan, ürünlerle ilgili SPS risklerinin bilime dayalı olarak değerlendirilmeden başlatılan artan müdahalesinden derin endişe duyulduğunu, Çin'in sınırındaki eylemleri hakkında bilgi vermemesi sebebiyle ihracatçıların özellikle bozulabilir mallar için önemli olan gerekli muhafaza ayarlamaları yapmasının engellendiğini, Çin eylemlerinin aynı zamanda gecikmelere ve bir dizi tarımsal mal ticaretinde önemli ölçüde kısıtlamaya tabi olduğunu belirtmiştir.

- **Çin, Endonezya'yı işlenmiş gıdalardaki ağır metal bulaşanlarına ilişkin taslak düzenleme ile ilgili olarak Komite gündemine taşımıştır.**

Çin, mayada kilogram başına 0.15 miligram olan arsenik sınırının çok katı olduğunu, uluslararası yaygın uygulamadan önemli ölçüde farklı olduğunu, farklı maya türleri için farklı bir arsenik sınırı belirlenmediğini belirterek, Endonezya'dan gerekli açıklamayı yapmasını talep etmiştir.

Endonezya cevaben işlenmiş gıdalardaki ağır metal bulaşan gerekliliklerine ilişkin yönetmelik taslağının 3 Şubat 2022 tarihinde G/SPS/N/IDN/142 simgesiyle bildirdiğini, bu düzenlemenin SPS Komitesine de bildirilen 5 No.lu 2018 ve 23 No.lu 2017 Yönetmeliğinin yerini aldığını, 0.15 mg limitinin 2017 ve 2018 düzenlemesinde de yer aldığını, 12.0 gıda kategorisine ait maya tuzları, baharatlar, çorbalar, soslar, salata ve protein ürünleri dahil olmak üzere her gıda kategorisi için arsenik limiti belirlediğini, düzenlemede Gıda Katkı Maddeleri Genel Standardına ilişkin Codex STAND 192-1995'e atıfta bulunulduğunu ve limitin ulusal ile ithal ürünlere aynı şekilde uygulandığını belirtmiştir.

- **Çin, AB'ni insan tüketimi için kolajen ithalatına ilişkin kısıtlamalar konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Çin tarafından AB'nin 2002 yılında kolajen ve diğer hayvansal kaynaklı ürünlerin ithalatını kısıtlayan 2002/994/EC sayılı Komisyon Kararı'nı yayınladığı, o tarihten bu yana, Komisyon Kararının birkaç kez revize edildiği ve AB'nin ilgili yönetmelikleri çıkardığı, kolajen üretim işletmelerinin 2016 yılında AB tarafından kaydının onayladığı, 2018'de AB'nin kayıt web sitesine Çin'den gelen kolajenin AB'ye ithal edilmesine izin verilmediğini belirten bir uyarı yerleştirdiği, birçok temastan sonra Ağustos 2021'de uyarıyı iptal ettiği ve ihracatın yeniden başladığı, ancak son zamanlarda AB internet sitesinde "Çin kolajeni 2002/994/EC sayılı Komisyon Kararı Ekinde listelenmiyor" uyarısının tekrar yer aldığı ve ithalatın durdurulduğu belirtilmiştir.

AB cevaben Komisyon Kararı 2002/994/EC'in son olarak Komisyon Uygulama Kararı (AB) 2015/1068 ile değiştirildiği ve Çin'den ithal edilen tüm hayvansal ürünlere uygulandığı, bazı

istisnaların bulunduğu ancak kolajenin bunların arasında olmadığı ve Çin'den gelen kolajenin aslında AB'ye ithal edilme yetkisine sahip olmadığı belirtilmiştir.

- **Tayvan, Çin'i taze meyve ithalatını askıya alması konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Tayvan Çin'in ananas, şeker elma ve balmumu elma (wax apple) ithalatının askıya alınmasına ilişkin endişelerini tekrar gündeme getirmiştir. Önemli gelişme sağlayan etkin risk önleyici tedbirler aldıklarını, Çin'den ayrıntılı tanımlama raporlarının yanı sıra kabul edilen "Uygun Koruma Seviyesi" ve risk değerlendirme raporunu sunmasını talep ettiklerini, bu konuda 16 kez bilimsel ve teknik diyalog talebinde bulduklarını, ancak Çin'den önemli bir yanıt gelmediğini belirtmiştir.

- **Peru, Bolivya'yı tarım ve hayvancılık ürünleri üzerindeki ithalat kısıtlamaları konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Peru, Bolivya tarafından başta patates, soğan olmak üzere tarım ve hayvancılık ürünleri ihracatına son 3 yılda uygulanan çeşitli kısıtlayıcı önlemlere ilişkin ticari kaygısını ifade etmiştir.

Mayıs 2022'de ANDEAN Topluluğu Genel Sekreterliğinin 2264 sayılı Kararı yayınladığı, burada Bolivya tarafından uygulanan önlemler setinin sınırlama olarak tanımlanabileceği, söz konusu Kararın hükümlerine Peru'nun uymasını talep ettikleri belirtilmiştir.

Alabalıkla ilgili olarak 2017'de taze, soğutulmuş/dökme tüm alabalık ticareti için uyumlaştırılmış sağlık sertifikasının resmi olarak onaylanmasıyla ilgili bilgilendirmeye rağmen, buna izin verilmediği, Ocak 2022'de SENASAG'ın mevcut düzenlemeleri kapsamında içi boşaltılmış hayvanların pazarlanmasına izin verdiği ve diğer ürün tiplerinin kabul edemeyeceklerinin açıklandığı, bütün alabalıkla ilgili sağlık sertifikasında 5 yıl süren çalışmaya rağmen Bolivya'nın pazara girişinin haksız biçimde sınırlandırdığı belirtilmiştir.

- **Brezilya Nijerya'yı et, domuz, kanatlı, süt ve süt ürünleri, genetik madde ve canlı sığır ithalat sınırlamaları konusunda gündeme taşımıştır.**

Brezilya Nijerya'nın bufalolar ve canlı sığırlar, sığır ve manda için genetik materyal; sığır eti, domuz eti ve kanatlı eti; kuluçkalık yumurta ve günlük tavuklar için sağlık sertifikası için Brezilya'nın teklifine yanıt vermemesi; süt ve süt ürünleri ve kuru sığır derisi ihracatı için gerekliliklerle ilgili bilgi vermemesi nedeniyle konuyu gündeme taşımıştır. Nijerya'nın karşılık vermemesinin Anlaşma'nın 2,5,8 ve 7. Maddesine aykırı olduğunu dile getirmiştir.

- **Brezilya, Suudi Arabistan'ı (SA) kanatlı eti ihraç eden işletmelere uyguladığı geçici askı konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Brezilya SA'nın sözde sağlık sorunları iddiasıyla Brezilya işletmelerinin ithalatını destekleyici belgeler sunmadan askıya aldığını belirterek, bu durumun SPS Anlaşması'nın 2. ve 5. Maddesine aykırı olduğunu belirtmiştir.

SA cevaben Mayıs 2022'de Suudi Makamlarının Brezilyalı kanatlı eti ve ürünleri konsinyeleri ile ilgili tespit edilen aykırılıkların ayrıntılları hakkında bilgi sağladığını, geçici kısıtlamaların kaldırılması için belirtilen eksikliklere düzeltici eylemlerin alınmasını bekledikleri ifade edilmiştir.

- **Brezilya, Tayvan'ı kanatlılar ve sığır eti üzerindeki ithalat kısıtlamaları konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Brezilya Tayvan'ın risk analizi sürecinin bir parçası olarak hayvan ve halk sağlığı hakkında ankete cevap istediğini, bununla birlikte hayvan sağlığı (Newcastle hastalığı) veya gıda güvenliği ile ilgili olarak Brezilya tarafından zaten yanıtlanan soruların yeniden sorulduğunu, ısıtma işlemi görmüş et ihracatının planlandığını zaten açıklandığını, bu nedenle bu tür ek anketleri yanıtlamaya gerek olmaması gerektiğini, Şubat 2022'de, Tayvan'a iletilen bir dizi belgenin ardından Brezilya'nın işlenmiş kanatlı etiyle ilgili bir anketi yanıtladığı, yapılan görüşmeler ile onay prosedürlerinin ilk aşamasının sonuna yaklaştığını umduklarını belirterek, konuyla ilgili sürecin aşamalarının açıklanmasını talep etmiştir.

Tayvan cevaben ülkelere kanatlı eti ürünlerini ihracat etmek isteyen ülkelerin yüksek derecede patojenik kuş gribi (HPAI) ve Newcastle hastalığından (ND) arı olarak tanınması gerektiğini, ısıtma işlemi görmüş kanatlı eti ürünlerini içine sadece HPAI'den arı olunması gerektiğini, Brezilya'nın Tayvan yetkili makamı tarafından HPAI'den arı olarak kabul edildiğini ancak ND'den arı olmadığını, Brezilya'nın konuyla ilgili talebinin aktif surveylans ile ilgili problemler nedeniyle kabul edilemediğini ve arılığın tanınmadığının resmi olarak 20 Şubat 2019'da Brezilya'ya iletildiğini, Brezilya'nın ısıtma işlemi görmüş kanatlı etinin piyasaya girişi için 24 Şubat 2022'de Brezilya tarafından dosyalar iletildiğini, şu anda ise inceleme sürecinin devam ettiğini, süreç tamamlandığında Brezilya'ya yanıt verileceğini belirtmiştir.

- **Brezilya Tayland'ı yarı mamul deri ithalatına ilişkin sağlık gereklilikleri konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Brezilya Tayland'ın OIE tarafından tanındığı üzere, bu ürün kategorisinin ihracatına izin vermek için uluslararası bir sağlık sertifikası talep etmemesi gerektiğini, Tayland'ın Komite'nin Mart ayındaki son toplantısında, bunun düzeltilmesi için BE 2558 (2015) sayılı Hayvan Salgınları Yasasını değiştirmeyi düşündüğünü belirttiği, ancak yine de bu konuda daha fazla ilerleme kaydedilmesini beklediklerini, söz konusu ürünün endüstriyel bir tabaklama sürecinden geçtiği için ithalatçı ülkenin hayvan veya insan sağlığı için risk oluşturmayan işlenmiş bir ürün olduğunu ifade etmiştir.

Tayland cevaben Brezilya'nın bu konudaki endişelerini kabul ettiğini, WOAH Karasal Sağlık Kodu 8.8.27'inci maddesine göre, ulusal yetkililerin söz konusu ürün ithalatına kısıtlama olmaksızın izin vermesi gerektiğini anladığını, Hayvancılık Geliştirme Departmanı'nın Brezilya'dan ithal edilen ürünler için ilgili prosedürlerini buna göre revize edeceğini belirtmiştir.

- **Brezilya, Meksika'yı domuz eti ithalat kısıtlamaları konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Brezilya Meksika'ya domuz eti ihracatı görüşmelerinin 16 yıla ulaşması sebebiyle en eski müzakerelerden biri olduğunu ve hala önemli bir ilerleme görülmediğini, sorunun Brezilya'daki Şap Hastalığı'nın durumuyla ilgili olduğunu, ancak bu konuda ilerleme kaydetmek için Meksika'nın ihtiyaç duyduğu yeterli koruma düzeyini elde etmek için gerekli tüm garantileri zaten sağladıklarını, OIE'nin Brezilya'nın geniş bir bölgesini Şap'tan arı olarak kabul etmesine rağmen, Brezilya'nın ilk Şap'tan arı eyaleti olan Santa Catarina eyaletinde doğup büyüyen hayvanlardan bile Meksika'ya ürün ihracatına izin verilmediğini, yalnızca Meksika'da ısıtma işlemi

görmüş domuz etinin kabul edildiğini, bu durumun Anlaşma'nın 2,5,6 ve C Ekine aykırılık teşkil ettiğini bildirmiştir.

Meksika cevaben Brezilya makamları tarafından sağlanan garantilerin ihracatın güvenliği konusunda bölgeselleşme ile ilgili ilkeler konusunda endişelerini karşılamadığını, ülkelerinin aşısız hastalıktan ari iken Brezilya'nın aşı uygulanarak ŞAP'tan arılık bulunan bölgeleri olduğunu, ulusal mevzuatlarında veteriner hizmetlerinin tanınması ve hastalık ve zararlardan ari alan tanınması hükümleri bulunduğunu, Brezilya'nın "Meksika yalnızca ısıtılmış işlem görmüş domuz eti kabul eder" açıklamasıyla ilgili olarak, Brezilya'nın talebinin, domuz etinin Meksika'ya "in natura" olarak, yalnızca Santa Catarina eyaletinden ihraç talebi bulunduğunu ve bugüne kadar SENASICA'dan başka bir bölgeyi tanımak veya başka bir mal türünü değerlendirmek için resmi olarak açık bir talep almadıklarını belirtmiştir.

- **Brezilya, ABD'yi narenciye pazarını açmasında gereksiz gecikmeler nedeniyle Komite gündemine taşımıştır.**

Brezilya Ağustos 2020'de ABD Hayvan ve Bitki Sağlığı Denetleme Servisi'nin (APHIS), Brezilya yeşil limonu zararlı risk analizini sonuçlandırmak için bir ay içinde bir program göndereceğini ve bu kararın ardından 30 günlük bir iç kamuoyu istişare süreci olacağını bildirdiğini; ancak henüz gerçekleşmediğini, Haziran 2021'de APHIS'in ZRA'nın tamamlandığını bildirdiğini, ancak bir yıl geçmesine rağmen resmi olarak bunun hala yayınlanmadığını, bunu SPS Anlaşması temelinde gereksiz gecikme olarak gördüğünü belirtmiştir.

ABD cevaben; APHIS'in zararlı risk değerlendirmesini yayınlabilmesi için gereken birkaç adım daha bulunduğunu, APHIS'in bu istek üzerine idari prosedürler üzerinde çalışmaya devam ederken Brezilya'nın anlayışını beklediğini ifade etmiştir.

- **Hindistan, Çin'i karides için yeni sağlık sertifikası konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Hindistan Çin tarafından önerilen sertifikanın her karides sevkiyatının Beyaz Nokta Sendromu Virüsü (WSSV) ve Bulaşıcı Hipodermal ve Hematopoietik Nekroz Virüsü (IHHNV) dahil olmak üzere OIE listesindeki patojenler için test edilmeyi gerektirdiğini, bu gerekliliğin oldukça kısıtlayıcı olduğunu, Hint sularının bu virüslerden arınmış olmadığını, revize sağlık sertifikalarının çıkarılmasının son derece zor olduğunu, Hindistan'ın sevkiyatlarının çoğunun Çin'e ihracata uygun çıkmayacağını, bilimsel kanıtlara göre, bahsedilen her iki virüsün de Çin topraklarında da yaygın olduğunu, Hindistan ve Çin'in koşullarının WSSV ve IHHNV'nin yaygınlığı konusunda benzer olduğu göz önünde bulundurulduğunda, Çin'den yeni sağlık sertifikasındaki ek koşulların uygulanmasının arkasındaki bilimsel amacı paylaşmasının talep edildiği bildirilmiştir.

Çin cevaben karidesle ilgili hastalıklara karşı uzun yıllardır aktif önleyici ve kontrol önlemleri uyguladığını, SPS Anlaşması ve OIE standartlarına uygun olarak geçici acil önleyici tedbirler aldığını, alınan önlemlerin bilimsel, makul ve aşırı koruma gereksinimleri olmadığını belirtmiştir.

- **Hindistan, AB'ni 2021/2246 sayılı ve 15 Aralık 2021 tarihli Avrupa Komisyonu Uygulama Yönetmeliği kapsamında baharat ithalatı ve diğer gıda ürünleri üzerindeki kısıtlamalar konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Hindistan AB'ne 15 Aralık 2021 tarih ve 2021/2246 sayılı Avrupa Komisyonu Uygulama Tüzüğü (AB) ile ilgili Hindistan endişesine verdiği yanıt için teşekkür ettiğini belirterek, yine de endişelerinin yanıtızsız kaldığını ifade etmiştir.

EFSA'nın bilimsel değerlendirmelerini sorgulayarak, SPS Anlaşması kapsamında etilen oksit (EtO) ile ilgili özel koşullar için düzenli bildirim (G/SPS/N/EU/538) 14 Ocak 2022'de yapıldığını, düzenli bildirim yürürlüğe girdiği tarihten (6 Ocak 2022) sekiz gün sonra yapıldığını, yoruma fırsat tanınmadığını, AB'nin G/SPS/GEN/1968 simgeli bildirim AB üyesi olmayan belirli ülkelerden belirli malların Birliğe girişini düzenleyen resmi kontrollerin ve acil durum önlemlerinin Kasım 2021'de artırılmasına ilişkin olduğunu, ancak bu bildirim EtO endişesi nedeniyle Hindistan'dan AB'ye baharat ihracatı için resmi kontrollerin artışı hakkında herhangi bir özel bilgi içermediğini, RASFF bildirimleri nedeniyle kontrol sıklığına tabi birçok üründe EtO ile ilgili bildirim bulunmadığını belirtmiştir.

AB cevaben Eylül 2020'den beri ve 2021 boyunca etilen oksit ile ilgili bulaşma olmuş gıda maddeleri nedeniyle AB üye ülkelerinin yetkili otoriteleri tarafından tedbirler alınması gereken vakalar olduğunu, EtO'nun 1272/2008 Sayılı Tüzük uyarınca mutajen, kategori 1B, kanserojen, kategori 1B ve üreme için toksik madde, kategori 1B olarak sınıflandırıldığını, EtO'nun Birlik'te bitki koruma ürünlerinde kullanım için aktif bir madde olarak onaylanmadığını, etilen oksidin AB dışı ülkelerde ihracattan önce belirli gıda maddelerini işlemek için büyük ölçüde kullanıldığının farkında olduğunu, bu sebeple RASFF bildirimlerinin oldukça fazla olduğunu, bu uygunsuzluklarla ilgili Hindistan'ın düzenli olarak bilgilendirildiğini, diğer düzenlemeler hakkında da Hindistan'ın bilgilendirildiğini ifade etmiştir.

Ayrıca düzenlemenin çıkarılması hakkında bilgi paylaşarak, 2022'nin ilk döneminde sınır kontrol noktalarındaki resmi kontrollerin sonuçlarına ilişkin bilgiler ve diğer ilgili bilgilerin Yönetmeliğin bir sonraki periyodik incelemesi için Temmuz 2022'den itibaren analiz edileceğini, Hindistan'dan gelen baharatlar ve diğer emtialar için geçerli kontrol önlemleri açısından uygun görüldüğü takdirde, olası bir düzeltme için temel olarak dayanak oluşturacağı belirtilmiştir.

- **Hindistan, Rusya'yı çayı "meyve ve sebze" olarak sınıflandırması konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Hindistan, Rusya'nın bu endişeyle ilgili olarak sunulan belgeleri, özellikle de böyle bir önlemin alınmasının bilimsel gerekçesini aldığını, ancak belgelerin Rus dilinde alması nedeniyle Rusya'dan inceleme için belgenin İngilizce bir versiyonunu sağlamasını istediklerini belirtmiştir.

- **Hindistan, AB'yi "antrakinin"un pestisit olarak sınıflandırmasını ve ithal çay için MRL değerleri konusunu Komite gündemine taşımıştır.**

Hindistan, antrakininin bir pestisit olarak sınıflandırılmasının dayanağını anlamadığını, özellikle doğal olarak oluşan bir hidrokarbon ve uygulanan bir pestisit olmadığından çay için maksimum kalıntı limiti olarak 0,02 mg/kg'a belirlenmesine dayalı olarak önceki toplantıda dile getirdiği endişesini yineleyerek, 0.02 mg/kg'lık MRL'in çok düşük olduğunu, Hindistan'ın AB'ye yaptığı çay ihracatını büyük ölçüde etkilediğini belirtmiştir.

Bu konuyla ilgili FAO bünyesinde çalışma yürütüldüğünü, çalışmanın sonuçlarının 31 Mart 2022'de Webinar ile sunulduğunu, antrakinin ile kontaminasyonunun ana kaynağının atmosferik depozitler olduğunu, fosil yakıtların ve biyolojik atıkların yakılmasının antrasen oluşumuna yol açtığı, dolayısıyla çay üreten AB'deki alanlardan yüksek düzeyde söz konusu maddenin oluşabildiğini, dolayısıyla AB'nin MRL'le ilgili seviyeyi azaltmasını durdurmasını talep etmiştir.

AB cevaben; bu konuyla ilgili olarak konunun ilk dile getirildiği Temmuz 2021'den beri söz konusu aktif maddeyle ilgili yeni bir husus olmadığını, MRL'lerin kaynaktan bağımsız olarak geçerli olduğunu, bu nedenle kalıntılar bitki koruma ürünlerinin kullanımını dışında başka bir kaynaktan oluşuyorsa da geçerli olduğunu, maddenin zararlı özellikleri göz önüne alındığında, nihai üründe olası antrakinin oluşumunu en aza indirmek için gıda üretim süreçleri sırasında iyi uygulamaların uygulanması gerektiğini belirtmiştir.

- **Rusya Hindistan'ı hayvansal ürünler için onay prosedürleri konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Rusya Hindistan'ın yetkili makamlarının kanatlı eti ve ürünleri (sakatat) veterinerlik sertifikaları, işlenmiş balık ürünleri, konserve balık, taze/soğutulmuş ve dondurulmuş balık, yem ve yem katkı maddeleri, koyun yünü dahil olmak üzere balık ürünleri için veteriner sertifikaları dahil onaylanmasını, makul olmayan bir şekilde geciktirdiğini, bu durumun SPS Anlaşmasının 8. Maddesi ve Ek C'deki DTÖ yükümlülüklerine uymadığını belirtmiştir.

Hindistan cevaben Rus kanatlı eti ve kanatlı ürünlerine ilişkin bilgilerin ilgili uzmanlar/paydaşlar ile istişare içinde incelendiğini, şu anda bu incelemenin ileri bir aşamada olduğunu iletmiştir.

4.c) Daha önce gündemde olup, çözümü gerçekleşen sorunlar

Bu başlıkta gündeme getirilen bir husus bulunmamaktadır.

5. SPS ANLAŞMASI'NIN UYGULANMASI ve OPERASYONU

a. Eşdeğerlik

Hiçbir ülke söz almadı.

1. Üyeler'den bilgiler

Hiçbir ülke söz almamıştır.

b. Zararlıdan ve Hastalıktan Ari Alanlar (Bölgeselleşme)

Söz alan bir ülke olmamıştır.

1. Üyelerden Gelen Bilgiler

Hiçbir ülke söz almamıştır.

2. G/SPS/48'deki (G/SPS/GEN/2021) 6. Maddenin Pratik Uygulamasını Geliştirmeye Yönelik Kılavuz uyarınca yıllık rapor

Sekreterlik tarafından hastalık ve zararlıdan ari alanlar kapsamında özellikle SPS Komitesi ve bildirimler ile sağlanan bilgilerin G/SPS/GEN/2021 simgeli doküman altında raporlandığı belirtilerek, raporun 1 Nisan 2021 ile 31 Mart 2022 arasındaki dönemi içerdiği belirtilmiştir.

c. Şeffaflık hükümlerinin uygulanması

1. Üyelerden Gelen Bilgiler

Hiçbir ülke söz almamıştır.

2. Şeffaflık Çalıştay Raporu

Hiçbir ülke söz almamıştır.

Sekreterlik tarafından çalıştayın verimli geçtiği, yeni E-ping konusunun gündemde olduğu, 13 Temmuz 2022 itibari ile sistemin resmi açılışının yapılacağı, bu konuyla ilgili olarak sonra DTÖ üyelerine bilgi verileceği, sistemin açıklandığı klinik adı altında oturumlar düzenlendiği, buna 150 katılımcının iştirak ettiği, şeffaflıkla ilgili dokümanın son değişiklikler göz önünde bulundurularak revize edilmekte olduğu, eski belgedeki online araçların artık kullanılmadığı, Kasım'daki SPS Komitesinde bu konuda bilgi verecekleri, Ekim ayı içerisinde Cenevre'de şeffaflık kursu düzenleneceği belirtilmiştir.

d. Kontrol, denetim ve onay prosedürleri

1. Üyelerden Gelen Bilgiler

Söz alan ülke olmamıştır.

2. Düzenleyici Çerçevelerde Uzaktan (Sanal) Denetim ve Doğrulama Kullanımına İlişkin Tematik Oturum Raporu

Avustralya tematik oturumun içeriği ile ilgili kısaca bilgi vermiş olup; oturumda yapılan sunumlara https://www.wto.org/english/tratop_e/sps_e/sps_e.htm#work adresinden ulaşılabilir.

3. Onay Prosedürleri Çalışma Grubu (G/SPS/W/328/Rev.1 ve G/SPS/W/328/Rev.1/Add.1)

Paraguay ve Kanada tarafından çalışma grubunun çalışma takvimi ve çalışma konuları hakkında bilgi verilmiştir.

e. Özel ve lehte muamele

1. Üyelerden Gelen Bilgiler

Bu başlıkta sözü alan bir ülke olmamıştır.

f. Uluslararası standartların kullanımının izlenmesi

1. Yeni konular

- Kanada - HPAI OIE kılavuzlarının önemi- HPAI vakalarına yanıt vermede güncelleme

Kanada tarafından birçok ülkenin dünya çapında HPAI vakalarına yanıt vermede zorluklarla karşı karşıya olduğu, ticaretin devamlılığı ve kanatlı sektörü üzerindeki ticaret etkisini en aza indirmek için, DTÖ ülkelerinin işbirliği içinde çalışması ve ticaret önlemlerini WOAHA (eski OIE) yönergelerine dayandırmasının Üyelerin çıkarına olduğu, Kanada'da vaka tespit

edilmesinin ardından Kanada Gıda Denetim Ajansınca rehberlere uygun gerekli tedbirlerin alındığı, web sitelerinde ayrıntılı güncel bilgilerin paylaşıldığı, şeffaf davranmaları ve ayrıntılı bilgi sağlamaları ışığında, ticaret ortaklarından herhangi bir ticaret kısıtlamasını, WOAH yönergelerine dayalı olarak tesis edilen kontrol bölgesiyle sınırlamalarını istedikleri ve bölgelendirme ile ilgili WOAH kurallarına ülkelerin uymasını rica etmiştir.

- Kanada - OIE BSE ihmal edilebilir risk durumu güncellemesi

Kanada Temmuz 2021 SPS Komitesi'nde 27 Mayıs 2021'de Kanada'nın Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü (WOAH, eski OIE) tarafından BSE için ihmal edilebilir bir riske sahip olarak resmen tanındığını bildirdiğini, çok sayıda ülkenin Kanada'nın önceki kontrollü risk durumuna dayalı olarak BSE kısıtlamalarını kaldırdığını, 25 Mayıs 2022'de WOAH'ın Kanada tarafından sunulan belgelere dayanarak Kanada'nın BSE'nin ihmal edilebilir risk ülkesi statüsünü yeniden teyit ettiğini, dolayısıyla BSE ile ilgili sınırlama uygulayan ülkelere bunu kaldırmalarını talep etmiştir.

2. Daha önce gündeme getirilen sorunlar

- Avrupa Birliği - OIE uluslararası standardı ile uyumlu olmayan ASF kısıtlamaları

AB tarafından OIE'nin bölgelendirmenin hastalıkla ilgili olarak etkili olarak kullanılabileceğini gösterdiğine işaret edilerek, hala ülke çapında yasak uygulayan ülkeleri bu duruma son vermeye davet etmiştir.

- Avrupa Birliği - OIE uluslararası standardı ile uyumlu olmayan HPAI kısıtlamaları

AB uluslararası standartlara uygun olarak davranmayan ülkeleri eleştirmiş olup, Kanada bu konuda AB'ye desteklediğini belirtmiştir. Mayıs 2021'de OIE'nin AI'dan arılık kazanılması için süreyi azalttığı hatırlatılarak, üyeleri OIE tavsiyelerine ve DTÖ kurallarına uymaya davet etmiştir.

3. Uluslararası uyum sürecini izleme prosedürü

4. G/SPS/11/Rev.1'de (G/SPS/GEN/2022) Uluslararası Uyum Sürecini İzleme Prosedürüne uygun olarak yıllık rapor

Sekreterlik tarafından Kasım 2020'de Yeni Zelanda'nın uyum sürecini izleme prosedürü hakkında bir teklif sunduğu, Kasım 2021'de Komite marjında Uluslararası Uyumlaştırmanın İzlenmesi konulu tematik bir oturum düzenlendiği, daha sonra Yeni Zelanda'nın Mart 2022'de (G/SPS/GEN/1998) simgeli başka bir bildirimde bulunduğu belirtilerek, 2021 yıllık raporundan bu yana olan gelişmelerin G/SPS/GEN/2022 simgeli dokümanda yer aldığı belirtilmiştir.

Ayrıca, Sekreterlik tarafından standart belirleyici kuruluşların belki bu konuda durumu Komite'ye kısaca raporlamasının talep edilebileceği belirtilmiştir.

g. SPS Anlaşmasının Yürütülmesi ve Uygulanmasına İlişkin Beşinci Gözden Geçirmenin Takibi (G/SPS/64 ve G/SPS/64/Add.1)

- i) Gayri resmi toplantıya ilişkin rapor

Üyeler rapor hakkında görüş bildirmeye davet edilmiştir, ama söz alan ülke olmamıştır.

6 DİĞER KONULAR

a) 12. DTÖ Bakanlar Konferansı için SPS Deklarasyonu (G/SPS/GEN/1758/Rev.15 ve G/SPS/GEN/1960)

Bu başlıkta Sekreteryaya tarafından küçük çalışma grupları oluşturulup, belirli konularda çalışmaya istekli gönüllü ülkelerin bir araya gelebileceği, bunlardan bir delegenin temsilci seçilebileceği, Eylül ayında küçük grupların bazı fikirlerle gelmesini bekledikleri belirtilerek, çalışmalar için Sekreterlik olarak önerdikleri zaman takvimini açıklamıştır.

b) Pestisit MRL'lerine yönelik ticareti kolaylaştırıcı yaklaşımlar

1) Üyelerden Güncelleme

Avustralya, Avrupa Birliği, Uruguay, Kanada, Kolombiya, Paraguay - Pestisit MRL'lerine yönelik ticareti kolaylaştırıcı yaklaşımlar (G/SPS/GEN/2034/Rev.1)

Yukarıda belirtilen ülkelerin ortak yayınladığı doküman ile hem Mart 2022 tematik oturumundan elde edilen fikirler hem de pestisit MRL'lerine ticareti kolaylaştırıcı yaklaşımlar ile ilgili göz önünde bulundurulması gerekli bazı hususların belirlendiği ifade edilmiştir.

7 TEKNİK YARDIM VE İŞBİRLİĞİ

STDF tarafından Mart 2022'den bu yana sağlanan teknik desteklere ilişkin bilgi (G/SPS/GEN/2031) simgeli belgede yer almaktadır.

8. ÖZEL VE TİCARİ STANDARTLARLA İLGİLİ ENDİŞELER

Bu başlıkta söz alan ülke olmamıştır.

9. GÖZLEMÇİ KURULUŞLAR

1) Gözlemci Kuruluşlardan Alınan Bilgiler

Gözlemci kuruluşların 82. SPS Komitesi'nden bu yana yapmış olduğu faaliyetlere ilişkin bilgiler OECD için (G/SPS/GEN/2017), ECOWAS (G/SPS/GEN/2019), IGAD (G/SPS/GEN/2020), GSO (G/SPS/GEN/2023), OIRSA (G/SPS/GEN/2024), SADC (G/SPS/GEN/2025), ITC (G/SPS/GEN/2028), CAHFSA (G/SPS/GEN/2029) ve IICA için (G/SPS/GEN/2033) simgeli dokümanlarda yer almaktadır.